

Siltesnis, vakare gali lyti
Saulė teka 5:56, leidžiasi 7:57

VOL. LVIV

Price 15

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Penktadienis, Rugpjūčio-August 11 d., 1972 m.

Kaina 15c

189

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

1/4 JAV KVIEČIU DERLIAUS PLAUKS RUSAMS

AIRIŲ KATALIKAI REIKALAUJA PALEISTI SUIMTUS JŲ VADUS

Ulsterio sostinėje vyksta karas su anglais

BELFASTAS. — Šiaurės Airija praeitą trečiadienį demonstracijomis, šaudymais ir atakomis prie armijos ir policijos būstinių minėjo metines sukaktuves, kai britai pradėjo be teismo įkaltinti airius, įtariamus esant Airių Respublikos Armijos nariais.

Sąjūdis ir riaušės daugiausiai koncentravosi Belfasto katalikų gyvenamuose rajonuose, ypač kuriuos anksčiau dominavo I.R. A. (Airių Respublikos Armija), dabar britų kariuomenės okupuotuose.

Ankstybose rytmečio valandose per susišaudymus sužeisti trys britų kareiviai, o britai sakosi pašovę du airių teroristus. Britų kareiviai, bekrėsdami Ardoyne distrikto Bedfaste, sugavo labiausiai visame Ulsteryje ieškotą ir gaudytą I. R. A. vadą Martin Meehan, kurs praeitą gruodžio mėnesį buvo pabėgęs iš Crumlin Road kalėjimo Belfasto.

Kareiviai šaudė guminėmis kulkomis

Penkių šimtų airių katalikų būrys Springfield Road distrikto akmenimis ir bonkomis atakavo policijos vyriausią būstinę, bet kareiviai šaudydami guminėmis kulkomis minia išsklaidė. Paaugliai kareivius apmetė akmenimis, degino autobusus ir automobilius, ir sustabdė traukinį bandė jį padegti.

Signalas pradėti protesto demonstraciją buvo duotas anksti rytą katalikų vaikams pradėjus tarškinti metalinius srašlavų statinių dangčius, juos į vienas kitą mušant. Kiti, suaugusieji, į triukšmą įsijungė pūsdami švilpynes. Neapsiklausomas triukšmas truko keletą minučių. Tai buvo signalas, kad "mūsų tarpe yra priešaš", tai yra britų kareiviai. Tokie triukšmo signalai jau buvo daug praeitais metais. Tais signalais airiai duoda gaudą, kad jų gyvenamoje apylinkėje pasirodė saugumo valdininkai, kurie ieško areštuoti įtariamuosius esant IRA nariais.

Du trečdaliai kalinių paleisti

Vienu metu buvo suimti ir internuoti stovyklose 943 airiai, bet šiuo metu suimtų beliko 283. Kiti 660 airiai buvo paleisti britų valst. sekretoriaus airių reikalams William Whitelaw įsakymu.

Viso airių katalikų sąjūdžio centrinė ašis yra reikalavimas paleisti visus airių katalikų politikus.

Dvyliktas lošimas baigėsi lygiomis

REIKIAVIKAS, Islandija. — Dvyliktas šachmatų lošimas baigėsi lygiomis. Vienuoliktą lošimą laimėjo sovietų šachmatininkas Boris Spassky, antradienį partiją baigė lygiomis. Dabar amerikietis Bobby Fischer turi 7 taškus, o Boris Spassky turi 5.

WASHINGTONAS. — Senato pirmininkas Eastland, laikinai einantis pareigas, antradienį prisaikdino dešimtają moterį senatorę Mrs. Elaine Edwards, gubernatoriaus Edwin Edwards žmoną, užbaigti mirusio senatoriaus Allen Ellender terminą.

IS VISO PASAULIO

JERUZALĖ. — Apie 500 krikščionių arabų, susirinkę prie Maronitų bažnyčios Berem kaime, Libano pasienyje, pradėjo sėdėjimo protestą, reikalaudami leisti grįžti į savo buvusias gyvenvietes. Izraelio ministrė pirmininkė Golda Meir atsakė — ne. Ta bažnyčia bėra vienintelis pastatas Berem kaime nesugriautas.

NEW DELHI, Indija. — Laikraštis Times off India rašo, kad ten parduota 26,000 iš rožinio medžio išdrožintų drambliųukų. Juos nupirko Amerikos respublikų partijos veikėjai ateinančio lapkričio mėnesio rinkimų kampanijai.

ALESUND, Norvegija. — Trys nariniai iškėlė iš jūros dugno daugiau kaip 440 svarų aukso ir sidabro pinigų, kurie 1725 metais buvo su vienu olandų laivu nuskendę Norvegijos pakraštyje. Tų pinigų vertė nustatyta apie \$30,000.

NEW YORKAS. — Vaikai mėgstantieji dirbti lėktuvų ir įvairių mašinų modelius, nuo šiol nebeapsigėrs klijų prisiuosę, kaip būdavo iki šiol. Naujai išrastieji modelių dalelės su klįjuoti klįjai vadinasi Notox, turi citrinos kvapą, visiškai nekenksminga.

HONG KONG. — Statybos darbininkai, kasdami pastatams pamatus, aptiko daiktų ir įrankių iš Neolitinio periodo (Naujojo akmens amžiaus). Pavyzdžiui, rasti trys nupoliuoti akmeniniai kirviai su aštriais ašmenimis. Atradimas būsiąs svarbus tirti progresą nuo Pekino žmogaus, ten gyvenusio prieš kokių 500,000 metų, ir Aukštutinio Urvinio žmogaus, gyvenusio prieš daugiau kaip 100,000 metų.

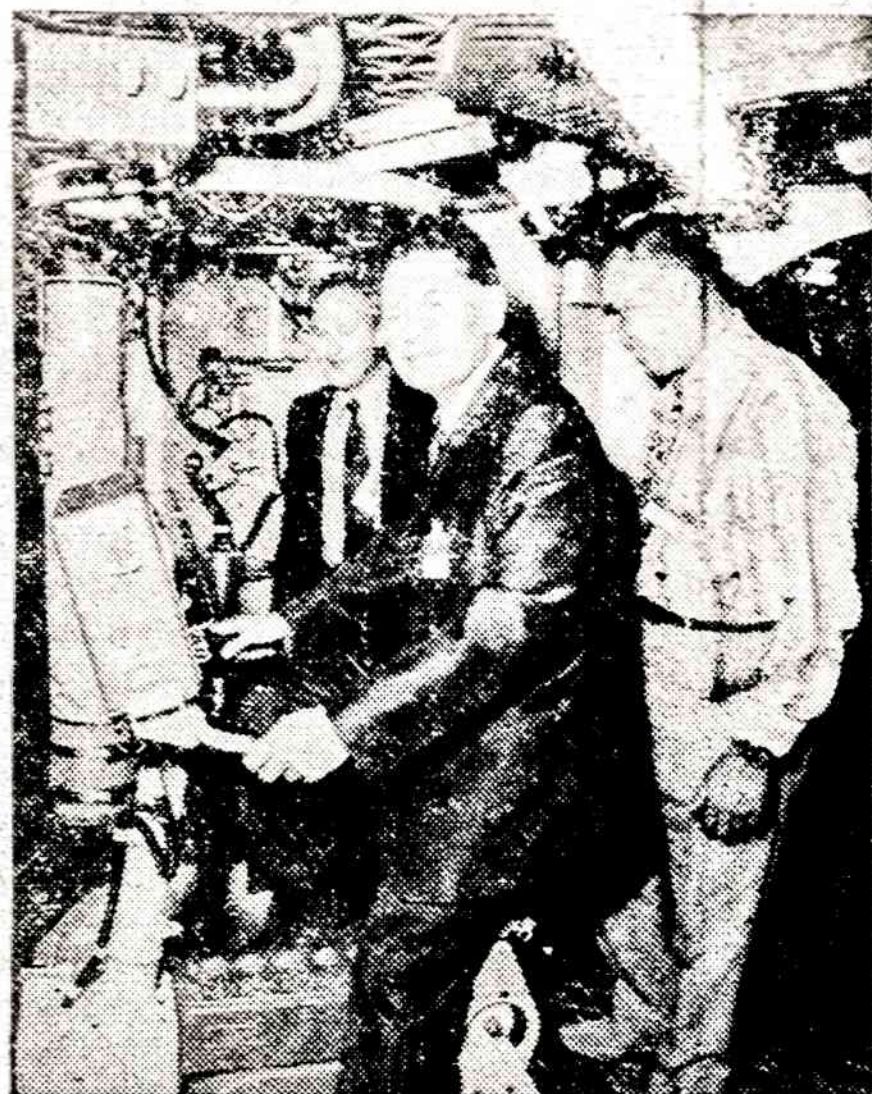
ROMA, Italija. — Valdžia paskelbė privalomai įvedanti lotynų kalbos mokymą visose aukšt. mokyklose, nors švietimo ministras tik labai mažą mažumą besidomi gerai išmokyti lotynų kalba, būtent tokie, kurie patys nori būti tos kalbos mokytojais arba nori eiti į kunigus, nors dabar ir katalikų bažnyčiose lotynų kalba nėra pagrindinė.

AMERIKIEČIŲ NAMUOSE 100 MILIJONŲ GINKLŲ

CHICAGO. — Chicagos universiteto teisių profesorius Franklin Zimring teigimu, Jungtinėse Valstybėse privačiose namuose yra 100 milijonų šaunamųjų ginklų. Iš to skaičiaus, du trečdaliai yra šautuvai ir karabinai; likusioji dalis — 30 milijonų yra revolveriai.

Kiekvienais metais apie 125,000 ar daugiau nusikaltimų atliekama revolveriais.

Daugiau kaip 25 nuosimčiai šeimų turi savo namuose revolverį. Piktadarių tai žino, dėl to stengiasi savo auką taip užklupti, kad negalėtų savo ginklų pasinaudoti.

Sovietų inžinierius Boris N. Petrov, elektroninio susisiektimo tarybos pirmininkas, gavo teisę Houstone lįpti į skriejusią raketa. Jis atsisėdė į ergometrą, kuris parodo astronauto širdies plakimą ir suvalgyto maisto virškinimą. Tokių tikrinimų komunistai nedaro.

DEMOKRATAI PLANUOJA PADĖTI PERRINKTI PREZIDENTĄ NIXONĄ

John Connally vadovauja įtakingų demokratų grupei, nepatenkintai McGovern politiką

WASHINGTONAS, D. C. — John Connally, buvęs Texas gubernatorius ir JAV izdo sekretorius, pranešė, kad sudarytas Demokratų Komitetas prezidentui Niksonui išrinkti. Komitetą sudaro įtakingų demokratų grupė, kuri yra pasiryžusi sukelti stambią sumą pinigų ir aktyviai dalyvauti artėjančioje rinkiminėje kampanijoje.

Demokratų vadai nepatenkinti sen. George McGovern vesta politika. Demokratų konvencijoje ir partiją jis pavertęs ideologinės srovės kovos arena. McGovern siūloma užsienio politika kenkia ne tik kraštui, bet ir Amerikos draugams užsienyje.

Komitetas nesikiš į vietines kovas

John Connally pranešė, kad jo vadovaujamas komitetas nesikiš į valstijų ir apskričių rinkimines kovas.

Komitetas nori, kad dabartiniu metu krašto prezidentu būtų išrinktas prezidentas Niksonas, o valstijų ir apskričių atstovai komitetui nerūpi. Komitetas yra įsitikinęs, kad sen. McGovern išrinkimas užtrauktų didelę nelaimę kraštui, nes sen. McGovern nesupranta ar nenori suprasti Amerikos užsienio politikos.

Prezidentas turi pajęgti spręsti

John Connally pareiškė, kad valstybės priešakyje turi būti žmogus, kuris turi spręsti greitus ir teisingus sprendimus. Prezidentas turi pajęgti skirti, kas yra radikalų ir kas protinga. Prezidentas turi pajęgti spręsti sudėtingas ir sunkias problemas. Jis turi padaryti teisingus sprendimus iš karto.

Naujai sudaryto komiteto viceprezidentu yra turtingas Duluth, Minn., malūnininkas John Paulucci, iki šio mėto finansavęs sen. Humphrey. Šio komiteto narė yra Milwaukee mero žmona Mary Ann Maier.

Dar nepaskelbta, bet atrodo, kad buvęs prezidentas Lyndon B. Johnson taip pat pritaria Connally sudarytam komitetui. Jis taip pat yra įsitikinęs, kad sen. McGovern politika būtų kenksminga kraštui.

McGovern grupė labai susirūpinusi

Sen. McGovern grupelė laimė

jo Miami Beach konvencijoje, bet dabar jai rūpi laimėti rinkimus. Visai eilei įtakingų ir turtingų demokratų atsisakius remti McGovern politiką, jie keičia planus. Jie nustatė į šalį Singerių ir Jesse Jaksonus, bet tati įtakingesniųjų nesulaikė. Abejojama ar Sargent Shriver pajęgs pataisyti nuotakas.

Karo su komunistais greitai nebaigs

WASHINGTONAS, D. C. — Vyriausybės sluoksniuose vyrauja įsitikinimas, kad Vietname karas greitai nebus baigtas. Kiekvieną kartą šiaurės Vietnamo atstovai stato didesnius reikalavimus, kurių JAV negalės tenkinti. Priešas gal dar tikisi didesnių lengvatų, jeigu pasikeistų JAV administracija.

Jeigu ir būtų pakaitos Amerikos vyriausybėje, tai karas vargu ir tada būtų baigtas, nes komunistai nori įsigalėti pietuose. Jokia Amerikos vyriausybė nepadės komunistams užimti P. Vietnamo kontrolės.

Labiausiai komunistams kenkia nuolatinis šiaurės karo centrų bombardavimas. Jeigu neišvys jokių pakaitų, tai ateinančiais metais, kai komunistai galutinai įsitikins, kad pietų Vietnamo jiems neužvaldyti, tai gal sutiks tartis.

Sraigės greitis

MADRIDAS, Ispanija. — Murrillo de Rio Leya suruošė nepaprastą greičio lenktynes, kuriose dalyvavo jo išdresuotos sraigės.

Viena sraigė, žinoma vardu Pepe, nugalėjo visas 75 konkurentus, per 5 minutes nuslinkdamas 3 pėdų ir 11 inčų distanciją. Pepe gavo patenkinamą prizą — visą pomidorą.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

♦ Pietų Vietnamo kariai bandė išmušti komunistus iš Quang Tri centro, bet nepajėgia. Atrodo, kad komunistai sutraukė didelės maisto ir ginklų atsargas į miesto mūrus ir vykusiai ginasi nuo puolantių karių. Vietnamo karo vadovybė pasiuntė dar 600 karių į Quang Tri miesto apgaulą.

♦ Atstovų rūmų vidaus saugumo komitetas svarsto artistės Jane Fonda šiaurės Vietname padarytus pareiškimus. Dalį savo pareiškimų ji padarė per radijo stotį, o kitus paskelbė komunistinėje Vietname spaudoje.

♦ Britų lakūnai gabeną pasarą į maistą Škotijos ūkininkams. Uostų darbininkų streikas sutrukdė judėjimą. Pirmo eilės labiausiai nukentėjo ūkininkai, neturėję paukščiųms lesinti reikalingų maisto atsargų.

♦ Chicago demokratų partijos aldermanas Edward R. Vrdolyak pareiškė, kad jis nedalyvaus sen. McGovern rinkiminėje kampanijoje. McGovern šalininkai neleidžia jam dalyvauti Miami Beach konvencijoje, kuriais sumetimais jis turi šitaip pasielgusius žmones rinkti į prezidentus ar kitas atsakomingas pareigas? Jis remis vietos demokratams.

♦ Fordo dirbtuvėse buvo pagamintas labai saugus ir moderniškas automobilis prezidentui Niksonui, bet mašina ir vėl grąžinta į dirbtuves, kad padarytų kelis pakeitimus.

♦ Wilkes-Barre gyventojai gerokai apkoliojo namų statybos sekretorių George Romney, kai jis atvažiavo pasiteirauti apie Agnes padarytus nuostolius. "Tamstai visai nerūpi, mes gyvename ar mirštame", — jam pasakė namo netekusi viena moteris.

♦ Valdas Adamkus jau sugrįžo iš savo kelionės. Jis kartu su kitais JAV delegacijos nariais važinėjo į Sovietų Sąjungą ir tarėsi su sovietų valdžios atstovais apie aplinkos švarą.

♦ Hanojaus valdžia skundžiasi, kad Amerikos lakūnai, bombarduodami šiaurės karo centrą, išgraužia didoką skaičių gyvenamųjų namų. Jie tyli apie pietų Vietname komunistų išgrautus namus.

Singeris nesutinka su Jacksonu

CHICAGO, Ill. — Chicagos 43 wardo aldermanas W. Singer jau nebesutinka su kun. Jesse Jacksonu. Miami Beach konvencijoje jiedu buvo 59 "demokratų" delegacijos pirmininkai, bet dabar jie iš teisėjo patyrė, kad niekas jų neigaliojo kalbėti demokratų vardu. Jesse Jacksonas dabar tvirtina, kad jis buvo Singerio apgaulas, o pastarasis pasakoja, kad jiedu vienas kito nesupratę.

Floridoje jiedu rado bendrą kalbą, bet Chicagoje Jacksonas Singeriui visai nebereikalingas. Dabar abiem gresia pavojus išteismo, kuris dar prieš Miami konvenciją įsakė jiedviem į Floridą nevažiuoti.

GENEVA, Šveicarija. — Lenkija paskelbė, kad pasaulinė nusiginklavimo konferencija gali įvykti 1974 metais, greičiausiai Genevoje.

BIRŽELIO AUDROS PADARĖ KRAŠTUI 3 BILIJONUS DOLERIŲ NUOSTOLIŲ

Kelims, tiltams, namams, mašinoms ir jAVams padaryta žala siekia dvylika bilijonų

WASHINGTONAS, D. C. — Agrikultūros Departamentas praneša, kad visas ketvirtadalis šių metų JAV kviečių derliaus plauks Sovietų Sąjungon. Rusai yra pasišovę paimti nuo 250 iki 400 milijonų bušelių kviečių. Sovietų valdžios užsakymai Amerikos žemės ūkio produktams siekia bilijoną dolerių.

Policininkai dviratininkai

BALTIMORE, Md. — Šio miesto policija pradėjo eksperimentą, kurs, atrodo, daugiau nei visos kitos priemonės įvairys baimės visokiems tamsių gatvių gaivalams ir naktiniams piktadariams.

Šio miesto patrulių divizijos viršininkas Donald Shanhan sugalvojo ir nuo praeito kovo mėnesio įvedė policijos tarnybon keletą dviračių, ir dabar tuose blokuose, kur patruliuoja bent vienas dviračių policininkas, kriminalas sumažėjo daugiau kaip per pusę. Tai yra atnaujinimas prieš šimtą metų vartoto policijos susisiekimo, bet rezultatai įvedimą pilnai pateisina.

Visoki valkatos, vagišiai ir stambesni kriminalistai labai mėgsta ir skerstgatvius, kurie yra labai patogūs pasprukti nuo policijos. Automobilų važiuojant, ypač siauriose skerstgatviose, piktadarių iš tolo pamato ir išsislapsto, o dviračių patrulis juos užklumpa patydomis ir iš netyčių.

Baltimorės gyventojai ta naujove labai patenkinti ir tikima, kad greitoje ateityje dviračiai užims rimtą vietą policijos tarnyboje.

Estijoje sušaudytas tariamas nasis

MASKVA. — Pravda praneša: Estijos aukščiausias teismas Sovietų Sąjungoje įsakė sušaudyti Hermaną Sikk už jo padarytus nusikaltimus naciams okupavus šią Baltijos respubliką II Pasaulinio karo metu. Be to, nuieisti dar du kiti asmenys — Kaarel Kirbaja ir Yulo Ird, abu du po 15 metų sunkiųjų darbų lageryje.

Visi jie buvę nariai nacių baudžiamos kuopos, kuri gaudžiusi ir šaudžiusi estų partizanus ir komunistus.

Sovietų valdžia sekanti ir šaudanti menamus nacių kolaborantus nuo pat II Pasaulinio karo pabaigos.

Kviečia kolaboruoti

ATLANTA, Ga. — Sovietų Sąjungos sveikatos ministeris Dr. Boris Petrovskis, kurs šiomis dienomis važinėja po JAV-bes, norėdamas susipažinti su Amerikos sveikatos globos sistema, pasakė, kad jam atrodo, jog Jungtinės valstybės vadovauja kardiovaskuliariųjų ligų tyrinėjimui, bet sovietai vadovauja vėžio tyrimui.

Jis išreiškė pageidavimą, esą būtų naudinga, jei jo kraštas ir JAV-bės bendradarbiautų naudojant kompiuterius medicininiams tyrinėjimams, tuo būdu esą daugiau galvų dirbtų viename tikslui.

Agrikultūros departamentas skelbia, kad sovietų valdžia pasi-rasė sutartis su privačiais Amerikos javų pirkliais, buvusiais Maskvoje ir ilgai besiderėjusiais su rusais.

Birželio mėnesį pietryčių valstijas nusiautusi tropikinė audra Agnes aptvindino 5,000 ketvir-taines mylias žemės plotų, pridarė daugiau kaip už 3 bilijonus dolerių nuostolių ir pareikalavo 118 žmonių gyvybių.

Valdžios pranešimais, tai buvo pati didžioji katastrofa šiais metais, kurie ir be to yra pasižymėję rekordiniais gamtos nelaimių kiekiais.

Pagalbos Nelaimėje įstaiga (Office of Emergency Preparedness) praneša, kad Agnes audra, siausdama nuo birželio 16 iki to paties mėnesio 23 dienos, išpylė savo ruožė 25.5 kubines mylias lietaus vandens arba 28.1 trilijonus galionus.

Pagalbos Nelaimėje įstaiga, toliau praneša, kad buvo aptvindinti šimtai miestų, miestelių ir apgyventų vietovių, esančių arti 4,500 mylių ir 9,000 mylių bendro ilgumo didesnių upių ir mažesnių upelių bei įtakų.

\$2.2 bilijonai pašalpai

Įstaigos direktorius George Lincoln pranešė, kad daugiau kaip \$2.2 bilijonai bus parūpinta federalinės ir privačios pašalpos, daugiausiai paskyrimų ir paskolų formoje padarytiems nuostoliams padengti ir šeimoms sušelpi. Į tas sumas neįeina masyvinės išlaidos, kurias daro ir padarys valstijos, miestai ir pavieniai savo pastangomis grąžinti savo bendruomenes į normalias sąlygas.

Bendrai, nukentėjusių yra daugiau kaip 500,000 žmonių, sako Lincoln. Sugriauta arba sugadinta 116,000 pastatų ir kilnojimų namų, 2,400 ūkininkų pastatų ir sunaikinta 5,800 biznio įmonių. Agnes audra palietė 233 apskrįčius ir miestus septyniose valstijose.

Blogiausi metai Amerikos istorijoje

Privačios nuosavybės nuostoliai siekia mažiausiai \$2.5 bilijonų. Visuomeninė nuosavybė, įskaitant sugriautus kelius ir komunalinius įrengimus, bus turėjusi daugiau kaip \$700 milijonų nuostolių.

Šie 1972 metai yra pasižymėję didžiausiomis ramos nelaimėmis visoje Amerikos istorijoje, tvirtina OEP. Nuo šių metų pradžios prezidentas Nikonas paskelbė jau 32 didžiausias nelaimės, dukart daugiau negu yra kada buvę vienu metu būvyje. Lincoln sprendžia, kad uragano Agnes padariniai kaštuos beveik dukart daugiau negu visos penkios kitos didžiosios gamtos nelaimės: uraganas Camille 1969 m., Los Angeles žemės drebėjimas 1971 m., Buffalo Creek, W. Va., tvanas, Rapid City, S. D., tvanas šį pavasarį ir Aliaskos žemės drebėjimas 1964 metais.

Sunku suprasti Kremliaus garbintojus

Kai skaitai komunistinę Vilniaus laikraštį, tai susidaro vaizdas, kad, anot jų, šioje kapitalistinėje Amerikoje, tiesiog nepakankamas gyvenimas. Čia egzistuoja skurdas, bedarbė infliacija ir kitokios negerovės.

Išaižyta, išlukštena kiekviena pasitaikiusi Amerikoje negerovė. Aišku, yra tų negerovių Amerikoje, yra jų ir visame pasaulyje.

Bet kuomet jų spaudoje skaitai aprašymus apie rusų okupuotą Lietuvą ar Rusiją, tai ten viskas taip nudailinta, taip ten gerai, kad tik gyvenk ir norėk. Tiesiog, rojus mūsų planetoje.

Skaitai ir negali suprasti, kodėl tokie Lietuvos okupuotųjų garbintojai vis dar vargsta toje kapitalistinėje Amerikoje. Juk jiems atviras kelias grįžti ir maskolių okupuotą Lietuvą ir džiaugtis ten įkurtu rojumi.

Iš visko atrodo, kad jie tik naivelių ieško, juos apgaudinėja. Iš jų sunkiai uždribus dolerius vilioja, bet patys nė nemano į okupuotą Lietuvą grįžti. Ne tik nesirengia ten grįžti, bet ir kovoja visomis galimomis ir negalimomis priemonėmis, kad tik jų teismas nepaprašytų apiešti jų keikiamą Ameriką.

Ir net vedamuosius rašo ir ragina visus savo vienminčius, kad Amerikos valdžia, anot jų "sveturgimius" ir įpilietintus ar 10 metų Amerikoje išgyvenusius netremtų į jų kilmės kraštus.

Š. m. liepos 28 d. New Yorko Loise'je ir vedamąjį parašė "Reikalingas naujas įstatymas", kuriame skundžiasi, kad Amerikos valdžia persekioja "sveturgimius" ir net tokiame Joseph Siminoff, buvusiam nuo 1930 iki 1938 m. komunistų partijos nariui, ilgai nebuvo duota pilietybė ir tik šiomis dienomis jis ją gavo.

Ragina savuosius, kad kovo-

ty prieš Walter McCarran įstatymą ir kad tik jų neliestų ir leistų laisvai priklausyti pasitarinktai organizacijai ar partijai ir duotų žodžiui laisvę.

Keisti tie jų reikalavimai. Juk Amerikoje niekas nedraudžia jokioms organizacijoms ar partijoms priklausyti ir niekas net nebando varžyti žodžio laisvės. Tai, apie kokias laisves čia dar kalba?

Zinoma, tokios organizacijos ar partijos, kurios veikia tik svetimos valstybės naudai ir remiamos jų pinigais, tikrai reikėtų, kad ir laisvoje Amerikoje uždraustų.

Keisti tie mūsų Kremliaus ir Lietuvos okupuotųjų garbintojai. Amerikoje jie reikalauja laisvės, bet kuomet toje pačioje Rusijoje ar okupuotoje Lietuvoje žmogus pareikalauja, kad jiems atviras kelias grįžti ir maskolių okupuotą Lietuvą ir džiaugtis ten įkurtu rojumi.

Stasys Juškenas

ANEKDOTAS

Arthuras Schopenhaueris buvo didelis moterų priešinys, bet užtai labai mylėjo gyvulus ir piktus šunis. Piktą šunį jis laikė ir savo namuose.

Kartą atėjus kaimynas ir pasiskundė, kad profesorius filosofas šuo prarijo jo viščiuką.

Profesorius jam atsakė: — Gerai kaimyne, kad man apie tai pranešė. Aš jau esu pastebėjęs, kad mano šuo linkęs riebiėti. Užtai aš jam šią dieną visai esti neduosiu.

DAILES FESTIVALIS

Šį savaitgalį, rugp. 11 — 13 d. d. Chicago Gold Coast Art Fair vyks tris dienas gatvėse tarp Rush, Ontario, Bellevue ir kt. gatvėse. Bus išstatyta tūkstančiai dailės meno eksponatų.

Vytautas Ignas

Medžio raiziny

Šaunios lietuviškos vestuvės

Šių metų liepos mėn. 8 d. susikūrė dar viena lietuviška šeima. Sumainė žiedus dviejų lietuviškų šeimų atžalos: Milda Idikaitė ir Eugenijus Paulius.

Milda yra Algirdo ir Lidijos Maciūnaitės — Idikų dukterė, gyvenanti So. Paulo mieste, Brazilija. Studijavo psichologiją S. Paulo ir Springfield, Ill., universitetuose.

Eugenijus Paulius yra Aleksandro ir Zofijos Arlauskaitės — Paulių sūnus, architektas, gyvenantis Buffalo Grove, Illinois.

Jungtuvės įvyko šv. Panelės Marijos Gimimo bažnyčioje, Čikagoje. Gausiam būriui draugų ir pažįstamų dalyvaujant, jaunuosius palaimino ir moterystės ryšiais sujungė kun. Vac. Zakarauskas.

Po jungtųjų, vakare, 8 val. Tautiniuose Namuose, Kedzie Ave., įvyko gražios ir įspūdingos vakarėlio. Jaunuosius, jaunųjų tėvelius, pamegėjęs ir pabro-

lius susirinkusiems pristatė vyriausias pabrėlyš p. Ričardas Ukinas. Vakare atidarė ir svečius pasveikino jaunosios tėvelis inžinierius Algirdas Idika iš S. Paulo, Brazilija.

Savo kalboje Algirdas Idika užsiminė apie mums gresiantį pavojų atsikilti nuo savo tautos kamieno ir nutautėjus pražūti savo tautai. Kad to išvengus, yra ruošiami kongresai, suvažiavimai, iškylos, stovyklos jauniui, kur aptariamasi priemonės, kurių turėtume imtis, kad nesutirpus ir nepražuvus savo tėvynei Lietuvai. Viena iš tų priemonių, mūsų tautos išlikimo kovoje, yra šeimų bendravimas ir naujų lietuviškų šeimų sukūrimas.

Nevisada yra įmanoma išvengti mišrių vedybų, bet pastangos turėtų būti dedamos, kad lietuviškos šeimų jungtys būtų tikrai lietuviškos. Kad vyrai lietuviai pasirinktų sau gyvenimo draugę lietuvaitę. Juo daugiau turėsime lietuviškų vestuvių, juo daugiau bus užtikrintas lietuviškas ir mūsų tautiškumo išlaikymas išviejioje.

DETROIT, MICH.

Nakai išvyko į Europą

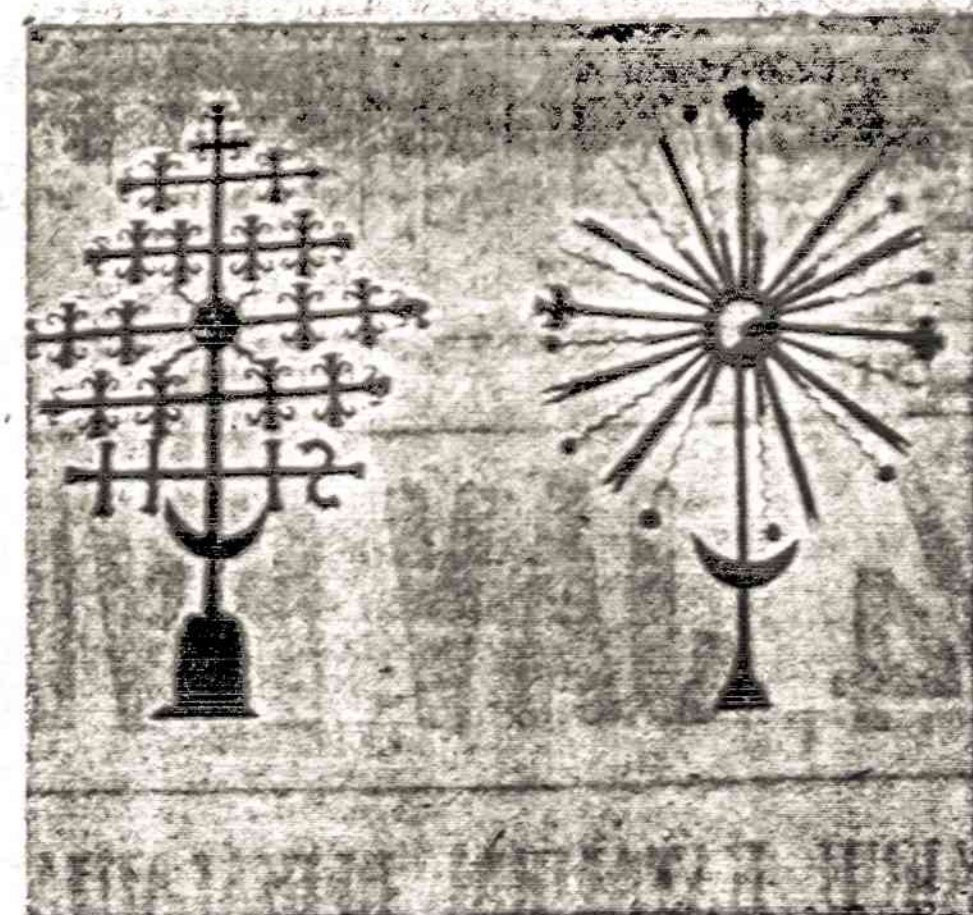
Žurnalistas Alfonsas Nakas su dviem sūnėmis Romualdu — Jonu ir Viktoru rugpjūčio mėn. 3 d. 12 val. American Air Line lėktuvu išvyko į Europą. Žmona Bronė ir jauniausia dukra Vida liko namuose. Atsisveikinant Metropolitan aerodrome, Nakai pasakojo, kad jie Europoje išsiškiria. Tėvas A. Nakas pasiliks Vokietijoje, o Romualdas-Jonas ir Viktoras traukiniu per Lenkiją važiuos į Lietuvos sostinę Vilnių. Ten susitiks su savo giminėmis. Vilniuje paviešės 7 dienas, po to grįš į Vokietiją, susitiks su tėvu ir lankys Europos įžymesnes vietas.

Vyriausias Nakų sūnus Romualdas-Jonas baigė Oaklando universitetą ir gavo anglų literatūros bakalaurą laipsnį, dėstys anglų literatūrą. Gi Viktoras šį pavasarį baigė aukštesniąją mokyklą (High School) pirmuoju. Gavo 4 metų Evans stipendiją Michigan Ann Arbor universitete. Romualdas-Jonas ir Viktoras yra baigę liuanistinę mo-

Toliau, savo kalboje Algirdas Idika su malonumu prisiminė, kad prieš trejus metus šitame pačiame mieste, Chicagoje, jam teko dalyvauti kitose lietuviškose vestuvėse, kai ištekojo jo dukterė Vidutė už inž. Kazio Totoračio ir tokiu būdu buvo sukurta kita, nors ir maža bet stipri, lietuviškos tvirtovė. Baigdamas savo kalbą A. Idika palinkėjo jauniesiems laimingo gyvenimo ir padėkojo svečiams už malonų atsilankymą.

Geram orkestrui grojant, svečiai, kurių buvo pilna salė, vaišinosi ir linksminosi iki po 12 val. nakties.

Svečiai iš Brazilijos

SENASIS LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS

kyklą, kalba lietuviškai be akcento. Abu yra veikūs lietuvių jaunimo tarpe. Romualdas yra tautinių šokių "šilainės" sambūrio šokėjas. Tautinių šokių šventės metu turėjo garbę nusifotografuoti su prezidentiene Nixoniene.

Abu Nakų vaikai buvo iš Detroito atstovai Jaunimo Kongrese, Tenka tik pasidžiaugti tokiu puikiu prieaugliu.

Linkime mieliems Nakams laimingai sugrįžti namo. Tikimės, kad žurnalistas A. Nakas, dar būdamas Europoje, parašys savių išpučius ir Naujienas ir kitus laikraščius.

A. Miežis

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS TEISINGIAUSIAS ATSAKAS

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

134 pusl. knyga.

Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis parašytos knygos. Ši knyga būtinai kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, bet ir Lietuvos gyvenimą ir Smetonos valdymo laikotarpį, pažįstantį žmogus tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėiti į "Naujienas", tai prasomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gave pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

Retirement.

The end of work, or the beginning of worry?

Most people look toward retirement as a time of relaxation and enjoyment. And it can be if you prepare for it. But if you don't, it can be a time of worry and discontentment. A time when you can look back and think of a million ways that you could have saved, but didn't.

Well, there's no better time to think about retirement than now, while you're working.

One easy way to save on a regular basis is by purchasing U.S. Savings Bonds through the Payroll Savings Plan where you work.

Now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds — for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months

(4% the first year). That extra 1/2% payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Buy U.S. Savings Bonds. They'll help make your retirement just what you want it to be.

Bonds are safe, if lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And always remember: Bonds are a smart way to save.

Take stock in America.

Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with the Department of the Treasury and the Securities and Exchange Commission.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — FRIDAY, AUGUST 11, 1972

What does "Missing in Action" mean in the middle of the night?

ANY woman can understand one side of the prisoner-of-war question very easily.

All she has to do is imagine for a moment how another woman feels as the night hours drag slowly on and she wonders:

Wonders where and how her husband is. Wonders whether he's alive or dead. Whether...

Any woman, any human being, can understand that there is a human side as well as a political side to the prisoner-of-war issue.

This message is concerned with the human side.

Of course, we all want the war to end and the prisoners to be released as soon as possible. But meantime there is no need for Hanoi and its allies to delay even a day in answering this plea:

Open the prison camps in North Vietnam, South Viet-

nam, Cambodia and Laos to official neutral observers.

Through these neutral observers, tell the wives and families of American prisoners where they are and how they are.

Is that too much for a wife to ask? Is that too much for Hanoi to give? Is that too much for the conscience of the world to demand?

SUPPORT OUR PLEA TO HANOI AND ITS ALLIES:

Clear away the doubts — Open your prison camps to neutral observers... now!

We ask no more than we give. All American and South Vietnamese prison camps are inspected regularly by official neutral observers. The International Committee of the Red Cross.

Advertising contributed for the public good

American Red Cross National League of Families of American Prisoners and Missing in Southeast Asia.

1605 "K" Street, N.W., Washington, D.C. 20005

NEWSPAPER AD MAT NO. PQW 103 72 — 250 LINES (2 cols. x 9 in.)

Prof. Vaclovo Biržiškos
SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA
Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomų minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.
Abi knygos gausios, jei pinigų pasiūlysite tokiu adresu:
NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA
Naujienose galima gauti puikių knygų, kurias papuoš bet kokia knyga spinta ar lentyna:
K. Bielins, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 pusl. \$6.00
K. Bielins, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 pusl. \$6.00
Prof. Vaclovo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 431 pusl. \$7.50
Prof. Vaclovo Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, 1 dalis, 208 pusl. įrišta — \$3.00, minkštais viršeliuose — \$2.00; 2 dalis, 226 pusl. įrišta — \$3.00, minkštais viršeliuose — \$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 p. \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 418 p. \$5.50
Juozas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 pusl. \$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIŪDŽIŲ, 88 pusl. \$1.00
S. Michelsonas, LIETUVIŲ IŠVEIJA AMERIKOJE, 297 p. įrišta — \$5.00 minkštais viršeliuose — \$4.00
Dr. V. Svogienė, LIETUVOS ISTORIJA, gražiai įrišta 968 pusl. dabar tik \$10.00
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. — Telef. HA 1-6100

KAD NEUZMIRSTUME BALŲ TRAGEDIJOS

Rašo Toronto universiteto profesorius James Eayrs

PAŽENKLINTI SUNAIGINIMUI

1939 metų rugpjūčio mėnesį Stalinas nusprendė keisti savo politiką ir tris Baltijos valstybes, kurias Sovietai toleravo nuo 1920 metų. Nuo tol jos turėjo būti paženklintos sunaikinimui. Visa kas liko padaryti, tai nustatyti tinkamą laiką, metotą ir stilių.

Tas momentas atėjo 1940 metų birželio 15 dieną. Lietuva buvo pirmoji auka. Keliomis minutėmis prieš nakties dvyliką — stebėtis reikia, kaip grasinimai destruktivizacija yra įteikiami ragany valandose, kuomet jų gavėjai yra nuvargę ir nebeatsparūs — jos (Lietuvos) užsienių reikalų ministras ir ambasadorius Maskvoje buvo pašaukti į Kremlių, kur Viačeslovas Molotovas jų jau laukė. Jis jiems perskaitė ilgą nusiskundimų sąrašą apie mešnamus priešsietieškus nusistatymus — didžiausia dalimi išpūstus kaltinimus — kuriuos sekė sąrašas besąlyginių reikalavimų: kad vidaus reikalų ministras būtų areštuotas, kad tučtuojau būtų sudaryta nauja vyriausybė, kad būtų išleista Raudonoji armija tvarkai palaikyti. Atsakymo buvo pareikalauta iki 10 valandos tą patį rytą; jei atsakymo nebus gauta, tuomet Sovietų valdžia nebūsimi atsakinga už pasekmes. Paklaustas dėl tokios naujos valdžios sudėties Molotovas trumpai atsakė, kad ministrų kabinetą sudarys jis pats. "Svarbu yra", pasakė jis, "kad Lietuvos valdžia būtų tiek prosovietiška, kiek mūsų valdžia yra prolietuviška".

ZIAURI ELGSENA

Turintys to kas įvyko buvo telegrafu perduotas į Kauną, Lietuvos sostinę, ir to pat ryto ankstybomis valandomis Lietuvos kabinetas kankinosi, kas dabar daryti. Ultimatumo terminas turėjo baigtis mažiau kaip po 8 valandų. Kai kurie ministrai, įskaitant prezidentą

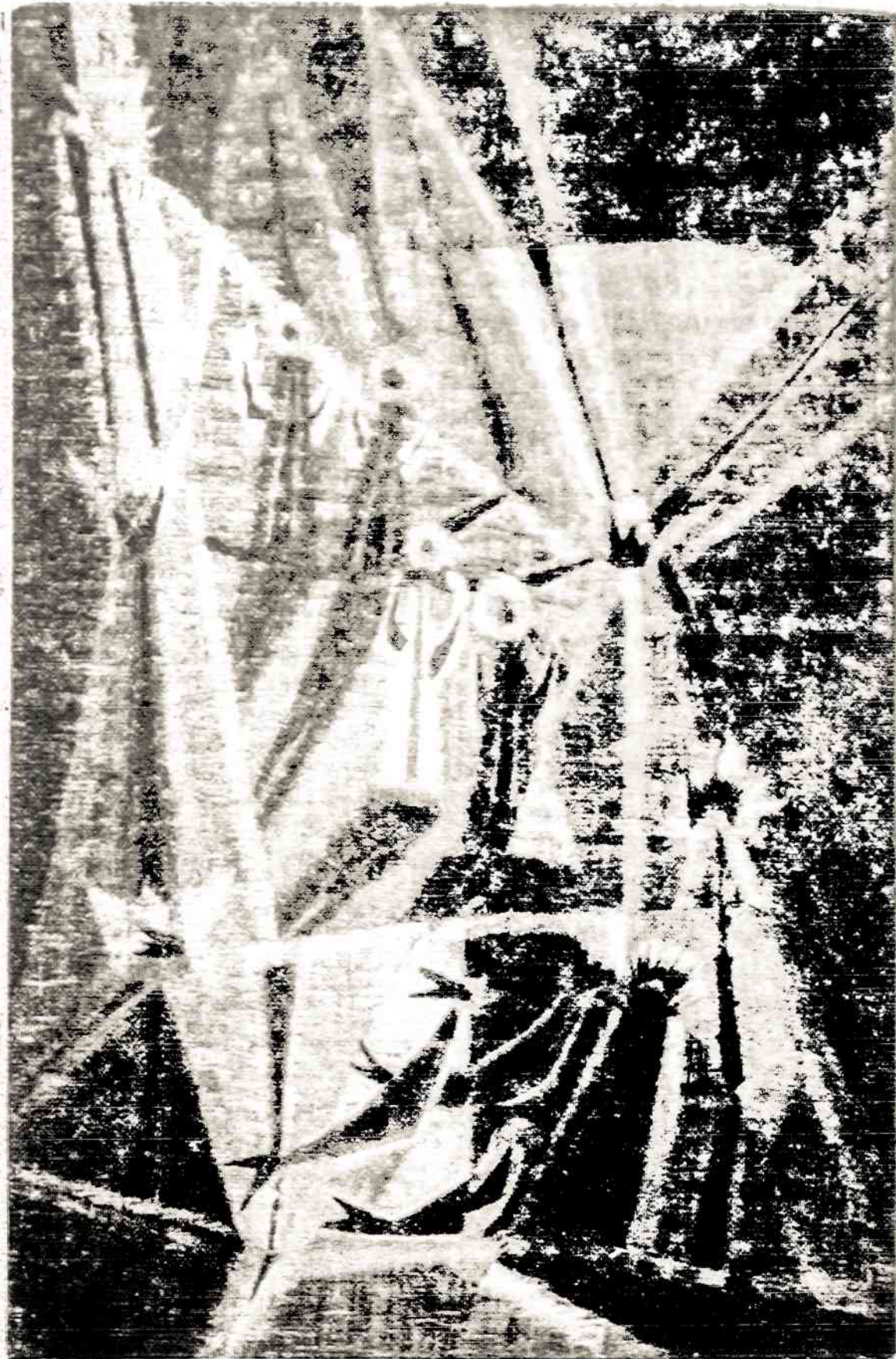
ta bevelio atnešti ir griebtis pasipriešinimo, kad ir sąvihu-disko. Daugumas bet favorizavo pasiduoti geros valios dvasioje, tikėdami iš viso to lauzo kai ką dar išgelbėti. Septintą valandą ryto žinia buvo persiusta į Maskvą. Tą pačią vakarą Lietuvos dangus aptemo nuo sovietų lėktuvų. Vakare atriedėjo tankai.

Sekančioji buvo Latvijos eilė. Birželio 16 d. 2 valandą popiet Latvijos ministeris Maskvoje turėjo pasimatymą su Molotovu. Tie patys kaltinimai, tie patys reikalavimai, tik dar trumpesniu laiku. Ultimatumas baigsis tą patį vakarą 10 valandą. Kaip ir jų kaimynai lietuviai, latviai svarstė atnešti ir priešintis, bet nutarė kapituliuoti.

"Toks didingas gestas (pasipriešinimas)", rašo vienas latvis tremtyje, "tikriausiai būtų likęs metraščiuose kaip sau pavyzdžio neturinti legenda, bet nebūtų likę latvių tautos tikių gabingų protėvių atminimui pagerbti".

Invazija prasidėjo birželio 17 dieną. Ryga buvo okupuota tą patį vakarą. Sovietų karo laivas įplaukė į Dauguvą savo patrankas nukreipęs į prezidento rūmus.

Birželio 16 dieną buvo pilna darbo Sovietų užsienių reikalų ministeriui (Molotovui), kurs su tikru stachanoviečio įkarščiu stengėsi savo normą išpildyti su kaupu. Vos spėjęs apiešti Latvijos atstovą Molotovas tuč tuojau pasišaukė estus. Vėl nusiskundimai, reikalavimai ir ultimatumas: 11 valandą tą naktį. Toline, kaip ir Kaune bei Rygoje, vyriausybė svarstė, bet nusprendė nesipriešinti. Kaip vienas tos valdžios narvėliau rašė: "Mes buvome ab-soliučiai vieniši, neįstengdami pasipriešinti sovietų reikalavimams jėga grasinant. Mums neliko jokios alternatyvos kaip tik priimti ultimatumą, pasitiktink, kad pasaulio įvykių raidoje mes kurią dieną būsimė

ANTANAS TAMOSAITIS

Tapyba

padėtyje statyti savo reikalavimus".

Visos trys Baltų vyriausybės klaidingai vertino tragiską situaciją. Jos tikėjosi ir galbūt kad jos net tikėjo, kad jų visišką pasidavimas, jų rodymas geros valios, jų geri norai bendradarbiauti tokiose baisiose apystovose pasiekė Kremliaus vyrų širdis, kad tie sušvelnins sovietiškos valdžios žiaurumą. Okupacija gal ilgai netruks, ji gali būti net palanki. Be abejo, šiočia ar tokia autonomija galės būti išsuderinta. "Draugas Stalinas neturi slapty tikslų Lietuva", jo ambasadorius pasakė naujajam prezidentui birželio 17 dieną. "Kai pavojus praeis, mūsų armija bus tuč tuojau ištraukta ir ateityje jūs gyvenstė kaip ir iki šiol". Tačiau vienos paros bėgyje Lietuva ir jos dvi kaimynės buvo visiškai pajungtos Sovietų dominacijai. Vadovaujantieji piliečiai jau buvo areštuojami, deportuojami, žudomi...

AGONIZUOJANTIS SPRENDIMAS

Kadangi buvo elgiamasi visiškai kitaip negu buvo tikimasi, Lietuvos prezidentas paprašė ir gavo audienciją su Sovietų galiūnais Maskvoje. Molotovas vėl buvo kalbėtojas. Jo linija buvo kieta, jo kalba šiurkšti. "Aš suprantu, kad šis mūsų veiksmas jums atrodo nemalonus", jis pasakė prezidentui Krėvei, bet tikėkite man, jis yra daug palankesnis jums negu mums: mes jus gi name nuo pavojaus iš vokiečių pusės". Krėvė paprašė ar ta okupacija negalėtų būti vykdoma su daugiau atodairos ir atsižvelgimo į jautrumą vietinėms tradicijoms. Molotovas atsakė: "Tamsta turi gerai pažiūrėti tikrovę ir suprasti, kad ateityje mažos tautos turės iš-

nykti... Jūsų Lietuva kartu su kitomis Pabaltijo tautomis turės įsijungti į garbingą Sovietų Sąjungos šeimą".

Vakarų valstybių lyderiai patraukė pečiai ir nuėjo savo keliais kaip kokios nors fatališkos trafiko nelaimės liudininkai. Vieni labiau susidomėję, kiti mažiau. Liepos 23 dieną 1940 metų JAV Valstybės Departamentas pasmerkė tokį suktą procesą, kuriuo trijų Pabaltijo respublikų politinę nepriklausomybę ir teritorinę neliečiamybę... viena galingesnė kaimynė apgalvotai siekia sunaikinti", ir ryžosi į liksimą atidėti iki pokarinio susitarimo.

MAŽA KAINA UŽ RUSIJOS "DRAUGYSTĘ"

Baigdamas straipsnį James Eayrs sako: "Tačiau Kanados lyderiams tai atrodė neišmintinga. "Estija, Latvija ir Lietuva buvo per mažą kainą sumokėti kad įtikinus Rusiją dėl sąjungininkų pasitikėjimo ir rimtumo", kaip kad pasakė valstybės užsienių reikalų pasekretorius nustebusiam Amerikos ministeriui Ottavoje 1942 m. balandžio 13 d. Tati buvo galbūt pateisinamas apsigynimo būdas tam, kas nebuvo estas, latvis ar lietuvis.

Bet yra ir kitas kelias į tai žiūrėti. Nusikaltimai prieš Baltijos valstybes yra nusikaltimai prieš žmoniją ir to mes neturime teisės nei užmiršti nei atleisti. Tai nereiškia pradėti išsilaisvinimo karą arba 1970 metais barti Kosyginą už tai ką Stalinas padarė 1940 metais. Tai reiškia iškelti Baltijos klau-

Savo namine vaistu spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiame vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtų bet kokiame netikėtumui pasiruošęs.

Mūsų spaudoje

Vienas po kito lūžo
trys lietuvių tautos žuolai

Darbininkas Nr. 33 straipsnyje "Nekrologų dienos" rašo:

Liepos mėnuo buvo pradėtas džiaugsmingais įvykiais: tautinių šokių švente ir jaunimo kongresu. Liepos pabaiga liūdna gyvajai tautai. Iš jos pasitraukė eilė žmonių, kurie paliko gerus pėdsakus Lietuvos gyvenime ir kurie dabar palydimi nekrologais.

Liepos 28 dieną Chicagoje palaidoti pulk. Juozas Rapšys ir Leonas Prapuolenis. O liepos 31 jau atėjo žinia apie Philadelphiaje mirusį prof. Antaną Salį.

Sie trys mirusieji yra buvę trejopos Lietuvos kūrėjai. Plik. J. Rapšys, gimęs 1899, buvo besikiliančios ir savo nepriklausomybę apginti besistengiančios Lietuvos valstybės savanoris; kovojo su bolševikais, kovojo su lenkais; buvo sužeistas. Kada Lietuva apsigynė, jis parodė veržlumo progresuoti kariniame moksle ir veikloje. Tik Sovietam Lietuvą okupavus, jam čia vietos nebuvo; jis pasitraukė per sieną.

Prof. A. Salys, gimęs 1902, augintas jau nepriklausomos Lietuvos, talentingai joje kūrė moksline pažangą kalbos tyrinėjimo srityje. Jis turėjo laimės matyti ir pasididžiuoti, kad eilė jo mokinių sėkmingai reiškesi toliau kalbos tyrinėjimo darbotomis Pabaltijo tautomis turės įsijungti į garbingą Sovietų Sąjungos šeimą".

Leonas Prapuolenis, gimęs 1913, yra trečio skaudaus Lietuvos etapo reiškejas — rezisten-

sima būsimoje Europos saugumo konferencijoje.

Kanada tokiose konferencijose bus atstovaujama. Tinkamas rezistencijos aktas nurašyti tuos tremtinius vyrus ir moteris, kurie pasirinko Kanadą savo namais ir tėvyne, būtų jei mūsų (Kanados) delegatų idėjų (konferencijos) dienotvarkę ateities nepriklausomybę tiems prijungtiems kraštams, kurių visa kaltė buvo, kad jie turi daugiau geopolitinės reikšmės, negu tai yra jiems naudinga turėti.

Vive la Baltique libre!

J. Pr.

rijos, kuri prasidėjo Lietuvą Sovietam okupavus 1940. Pagrindžio organizatorius, 1941 sukilimo vadas, Leonas Prapuolenis rezistencijos ugnį degė iki savo mirties.

Visi jie atidavė Lietuvai, ką kiekvienas galėjo. Visų jų pasitraukimas yra skaudus ne tik jų šeimoms.

ROCHESTER, N. Y.

Lietuvių Diena Balfu vajui

Rochesterio veikėjai kiekvieną vasarą Balfu naudai rengia didelį parengimą. Pernai pasiuntė 500 dolerių Balfui. Rochesterio lietuvių kolonija nedidelė, bet, reikia pasakyti, kad Balfui per mažai surenka.

Kai rengiami Vasario 16-sios minėjimai, tai aukų sudeda virš tūkstančio, o Balfui tik kelis šimtus. Anksčiau surinkdavo net apie pusantro tūkstančio Balfui, dabar jau tik po du ar tris šimtus. Tik pernai pasiuntė 500 dol.

Balfu veikla reikalinga nuolatinių ir didelių aukų, nes reikia šelpti Sibire ir Lietuvoje varguose paskendusius žmones. Dauguma neturi jokių giminių ar net pažįstamų užsieniuose, ir gavę dovaną ašaromis apsilieja tie nelaimingi žmonės. Todėl visi turime ateiti ir įmanoma auka ar pačiu atsilankymu paremti veikėjų pastangas Balfu naudai.

Parengimas bus parapijos sodyboje rugpjūčio 27 dieną, 2 val. p. p. Valdžios žmonės atsilankys 4 val. Jų šiemet tikimasi, nes rinkiminiai metai, o tokiais metais Balfas turi kažkokią magnetinę jėgą juos į parengimą patraukti. Vistiek gerai, kad atsilankys.

Vietos darbuotojai dirba gana smarkiai tam parengimui su-

J. DAGYS Medžio skulptūra
(Čiurlionio galerijos nuosavybė)

ruošti. O visi vietos ir apylinkių tautiečiai prašomi Balfu veiklą suprasti ir atsilankyti. Mes remiame Balfą, o Balfas varguose esančius mūsų brolius. Balfu šalpa gyvybingai svarbi tiems mūsų broliams, kurie neturi jokių giminių užsieniuose.

Petrauskas

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygėlę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kainą \$2. Knygėlė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6108

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
tris mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
tris mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Rusai valdo Lietuvos kompartiją

Jau esame minėję, kad okupantas ruošia vadinamos Lietuvos komunistų partijos valymą. Oficialiai šis valymas vadinasi "partinių dokumentų keitimu", bet tikroviškai tai bus eilinė kompartijos "čištka", reikalinga valdovams apsisvalyti nuo nepageidaujamo ir kartais pavojingo elemento. Toks valymas eina kiekvienoje valdžią pagrobioje grupėje. Hitleris turėjo apsisvalyti nuo smogiko Roehmo ginkluotų gaujų, Stalinas kelis kartus apsisvalė nuo nukrypusių komunistų ir nuo sovietų maršalų, galvojusių pasukti sovietų valdžios vairą kita kryptimi.

Apie Sovietų Sąjungos komunistų partijos "kraujo nulejimą" plačiau reikala buvo aptartas Maskvoje. Rinktinis atstovas Brežnevas buvo sukvietęs į Maskvą ir aiškino, kokia kryptimi reikės vairuoti. Teisybė pasakius, Brežnevas jau anksčiau buvo pradėjęs partijos valymą. Jis jau buvo išvysčius Ukrainos komunistų partijos sekretorių Selestą dėl pasisakymo prieš prezidento Niksono kvietimą. Selestas žinojo, kad prezidento Niksono kelionė naudos neatneš, o jam, ukrainiečiui, ta kelionė sukels daug rūpesčių. Jis žino, kad ukrainiečiai nepatenkinti sovietų valdžios primetama priespauda. Kiekvieno užsieniečio apsilankymą "Ukrainos nacionalistai" naudoja agitacijai už nepriklausomybę.

Brežnevas tiek įsitvirtino, kad gali pavaryti nuo valstybės vairo ir nuo komunistų partijos nariams teikiamų privilegijų kiekvieną, kuris nepritaria dabartinei jo politikai. Brežnevas koncentruoja sovietų karo jėgas Kinijos pasieniu, bet jis nori rasti "sambūvį" su vakarais. Jis yra ištikimas, kad iš vakarų jis gali gauti kreditų ir ginklams gaminti reikalingų masinų, o gal ir žaliavų. Brežnevas yra pasirodęs padaryti kelias nuolaidas, kad galėtų stiprinti visą Kinijos frontą.

Rusijoje prasidėjo valymas dar prieš jo paskelbimą. Tuo tarpu platesnis "užfrontės užtikrinimas" buvo suplanuotas vėliau. Maskvon buvo sukvieisti patys ištikimiausi Brežnevo šalininkai, o dabar jau ruošiamasi prie smulkesnių. Iki šio meto iš Vilniaus kiekvienu svarbesniu atveju vykdavo Antanas Sniečkus, pirmasis partijos sekretorius. Tuo tarpu dabar artėjanti "dokumentų keitimo" buvo iškviestas V. Charazovas, antrasis Lietuvos komunistų partijos sekretorius. Rusai paskyrė Charazovą į Lietuvos komunistų centro komitetą, kad dabotų komunistų veiklą, nukreiptą juos Maskvai ištikima kryptimi ir

ispėtų Sovietų Sąjungos valdovus, jeigu kurio lietuvio komunisto galvoje kiltų kokia maista pranašaujanti mintis ar pabandytų kurį nors klausimą spręsti savarankiškai. Joks nukrypimas nuo nustatytos Maskvos linijos ne tik nebus toleruojamas, bet ir neleidžiamas.

Praeitą ketvirtadienį, rugpjūčio 3 dieną, Vilniun buvo sukvieisti patys ištikimiausi komunistų partijos sekretoriai, grupių vedėjai ir komunistų partijos centro komiteto "atsakomingi darbuotojai". Oficialiai "atsakomings darbuotojus" sukvietė V. Astrauskas, dabartiniu metu vadovaujantis partijos organizaciniam darbui. Bet sukviesiems valytojams svarbiausia kalbą pasakė V. Charazovas. Ne Antanas Sniečkus, ne A. Barkauskas ir ne A. Ferensas, bet V. Charazovas. To "dokumentų keitimo" reikalu Tiesa šitaip rašo:

"Lietuvos KP CK (komunistų partijos centro komiteto) antrasis sekretorius V. Charazovas savo kalboje nurodė svarbiausius partinių organizacijų uždavinius pasirodinti partinių dokumentų keitimui aukšto organizacinio politinio lygio". (Tiesa, 1972 m. rugpjūčio 4 d., 1 psl.).

Okupantas bando suvaryti į komunistų partiją kiekvieną gabesnį žmogų. Komunistai pavartoja visas priemones parinktai aukai spausti. Jie prižada jam didesnę alga, žada duoti būti ir kitas privilegijas, prižada geresnę ateitį. Jeigu kuris vis dėlto turi pakankamai drąsos pasipriešinti tokiam spaudimui, tai tokį persekioja. Jau nuolio neleidžia į aukštesnę mokyklą, suaugusį išsiunčia į Rusijos šiaurę, o daugelį permeta į patį blogiausią kolchozą. Ten jis turi sunkiau dirbti už patį mažiausią atlyginimą.

Idomiausia šiuo atveju, tai ruso Charazovo paskyrimas artėjantiems komunistų partijos apvalymui. Lietuvos komunistų partijoje yra didokas skaičius padlaižių, turi nepaprastai daug skundėjų, bet vis dėlto Maskva lietuviams komunistais nepasitiki. Charazovas jiems yra ištikimesnis, negu kvieslingiausias Sniečkus.

P. STRAVINSKAS

KRITIKA AR PIKTUOLIŲ NIRSTAI?

Zuericksee-Zeitung bendradarbis George Popoff savo straipsnyje, paskelbtame 1972.V.31 d. (kurio dalį esu perteikęs čia anksčiau) labai gražiai atsiliepia apie Vatikaną, kuris, esą, nuolat seką padėti okup. Lietuvai. Kas tik Lietuvoje atsitinka, tas G. Popoff žodžiais, tuo jau aidu atsiliepia Romoje (Vatikane).

Tokių gyvu būdu buvęs tuojau pat išgrįstas Vatikane ir antisovietinis sukiliminis sąjūdis. m. gegužės 18 dieną Lietuvoje, prasidėjęs visų pirma Kaune ir tęsėsis ten tris pilnas dienas.

Matyt, per Vatikaną su informacinės žinios tuoj pasisklidusios visoje Romoje. Jis ypač išplatines Romoje labiausiai skaitomas dienraštis "Messagero".

Informuodamas apie tą gyvą dvasinį ryšį Vatikano su lietuvių tauta, šveicarijos spaudos bendradarbis pateikia apšiai žinių ir duomenų, kaip Vatikanas rūpinasi lietuvių tauta šiuo sunkiuoju jos gyvenimo metu, kada jai tenka tiek daug kęsti nuo prispaudėjo. Straipsnyje atkreipiamas visų dėmesys į tai, kad 1) Romoje esanti žymi lietuvių kolonija (Vatikano globoje); 2) ten esanti lietuvių kunigų kolegija (dvasinė seminarija) ir kitos lietuvių religinės institucijos; 3) prie šv. Sosto esanti ir laisvos Lietuvos diplomatinė atstovybė; 4) Romoje gyvenančios Lietuvos užsienių Reikalų Ministeris Stasys Lozoraitis, daugelio lietuvių laikomas vyriausiuoju neprik. Lietuvos valstybės organų atstovu, turįs irgi ryšius su Vatikanu. Vatikane, Romoje, tame pasauliniame Katalikų Bažnyčios centre, buvęs dėl to taip greitai išgrįstas ir Kaune gegužės 18 d. prasidėjęs lietuvių antisovietinis sukiliminis sąjūdis, turėjęs irgi religinį momentą.

Kiekvienas lietuvis, skaitydamas tokį gražų šveicarijos spaudos bendradarbio atsiliepimą apie Katalikų Bažnyčią ir jos motinišką rūpestį bei globą mūsų pavergtosios tautos, ypač jos vaikų laisvajame pasaulyje, turėtų jausti Bažnyčiai savo širdyje gilią pagarbą ir padėką. Tą turėtų jausti Bažnyčiai nepriklausas ar, sakykim, netikintis, bet šiaip doras žmogus, kokį mes turime gi nemaža, labai dažnai, net doresnių už daug mūsų tikinčiųjų.

Be štai, atsiranda mūsųose tokių piktyčių žmonių, kurie nuolat puldinėja toje ar kitoje mūsų spaudoje Kat. Bažnyčią; daro Vatikanui visokių įsiviešatavus priekaištus; jį kaltina nebūtais dalykais arba tiesiog skelbia labai nekultūringa forma antireliginę propagandą, vis kaltindami tą jiems visur ir visada kliūvantį Vatikaną. Kartais ta daro, žiūrėk, net, rodos, mokyti, kultūringi žmonės, kaip pvz., mūsų rašytojas Vytautas Alantas, peršas mums tą jam gerai nei nepažįstamą mūsų "protėvių religiją" arba mūsų poetas Henrikas Nagys, redagavęs prieš porą metų Montrealio Nepriklausomą Lietuvą ir ten leidęs visokiems agitpropininkams nekultūringa forma varyti antireliginę propagandą, tyčiotis iš maldos, skelbiant, kad ateity lietuvių "nešliaužios" aplink bažnyčią, leides jiems varyti demagogiją prieš kunigus, skelbiant, kad lietuvių daugiau nebūsiųjų kunigams rankų ir neatiduosią jiems savo kruvinu prakaitu uždirbtų pinigų, nors dabar jis pats, ana, "pabučiavęs kunigams rankas", melinasi prie jų ir, gavęs iš Tėvų Marijonų "sakyklėlę" Drauge, moko iš jos mus, katalikus, kaip mes turime gražiai, krikščioniškai gyventi, kad mūsų vaikai, matot, nespiktintų blogų mūsų gyvenimo pavyzdžių...

Pastaruoju metu, ana, H. Nagio šiek tiek pageduotoji ir kitiems paliktoji jo linijos Nepriklausoma Lietuva jau tiek toli pirmyn kovoje su Kat. Bažnyčia pasivarė, kad skelbia savo skiltyse kažkokias nelaimingų ligončių halucinacijas, nesamų vaizdų regėjimus ir nesamų daiktų užuodimus. Tai va, spaudos gabelėlis tokios, "kūrybos", paimtas iš NL V. 3 d. Nr. (autorius pavarėdės, nenorėdamas jo kompromituoti, aš čia jau nei neduosiu):

"Šimtmečiais Vatikano bosai mūsų grauzė ir tebegrauzia kaip vėžys ir jeigu mes nieko nedarysime, tai jie mus sugrauz, kad nei žymės neliks, kad mes čia gyvenome, dirbome ir kunigus šėrėme (kalba netaisyta ir visur m. pabr. — P. Str.). Aš esu labai laisvų pažiūrų į kritiką, kaip tokia. Pripažįstu žmogui teisę kritikuoti netgi ir Bažnyčią, jos kunigus (ypač, kad daug jų matau ir blogų, net imant šv. Evangeliją, jei žmo-

gus neranda joje tiesos, jei netiki ar kitaip tiki negu mes, krikščionys, tikime. Bet kritika turi būti rimta, esminė, paremta faktais, įrodymais ir geros valios, be to, dalyke nusimanančio, kompetentingo asmens. O kas čia yra? Čia yra arba psichiškai nesveiko žmogaus klaidėjimai arba aptemusio proto pikteivos nirstas.

Tokių piktyčių, norstančių prieš Bažnyčią, prieš Vatikaną, net ir prieš kiekvieną savo brolių kataliką mes turime daug, dargi, kaip minėjau, mūsų rinktinėje visuomenėje.

O jų neturėtų būti. Kaltinti užmerktomis akimis Kat. Bažnyčią, kada jos skelbiama krikščioniškojo doros mokslo įtaškoje yra susiformavusios mūsų asmenybės, kada šimtmečiais yra susiklojusios mūsų gražios krikščioniškosios, kartu gi ir lietuviškosios tradicijos, nusistovėjė mūsų papročiai, kuriais laikosi ir mūsų viešasis gyvenimas, mano nuomone, yra labai negražu ir neteisinga, netgi ir didžiai tautos interesui žalinga.

Mūsų lietuvių katalikai, okupuotoje Lietuvoje vedę herojiškas kovas su prispaudėju, persegiojančiu jų Motina Bažnyčia, pasiskaitę mūsų spaudoje tokius mūsų piktyčių nirstus, mumis visais labai apsilviti.

Būkimie tiesaus ir teisingo žodžio lietuviai. Nepažeiskime vieni kitų širdies tokiais neapgalvotais nirstingais daug mums darusios ir daug duodančios Bažnyčios kaltinimais. Pagaliau, savo kaltinimuose būkime ir kultūringi. Tada visi gražiai ir sugyvensime.

Nuo praeito trečiadienio iki ateinančio sekmadienio mūsų planeta Žemė perskirs per smulkių medžiagos dalelių ratą. Daugumas tų medžiagos trupinių yra smulkesni už smėlio grūdėlius, bet patekę į mūsų žemės atmosferą užsidega ir kol sužėga, nuo žemės žiūrint atrodo, kad ugnimi lyja. Tas "lietus" vadinamas meteorų perseidų lietuvi. Daugiausiai jų pasirodo apie vidurnaktį ir kaip Adlerio planetariumas praneša, patį "didysis lietus" turi būti šią penktadienio naktį.

NUO TRIUKSMO GALIMA APKURSTI

Seniai buvo pastebėta, kad milijonai žmonių, kurie dirba triukšmingoje aplinkoje, netenka klausos. Dirbantieji audyklose, kur didelis triukšmas, po 10 metų gali netekti girdėjimo visam laikui.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

DAIL. PROF. ADOMAS VARNAS

"Ant Politikos Lakty"

Metorų lietus

NUO TRIUKSMO GALIMA APKURSTI

Seniai buvo pastebėta, kad milijonai žmonių, kurie dirba triukšmingoje aplinkoje, netenka klausos. Dirbantieji audyklose, kur didelis triukšmas, po 10 metų gali netekti girdėjimo visam laikui.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISIT TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Kągielės išpūdiai okupuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai išleista, 150 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeta Nado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK v. 4-5 t. brožuai, paliečiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

DR. MARTYNAS ANYSAS

KOVA DĖL KLAIPĖDOS

Gubernatoriaus Jono Navako laikotarpis

14

Jo tėvas savo jaunystės laikuose buvo žinomas proletuviskas agitatorius ir organizatorius kunigo dr. V. Gaigalaučio išrinkimo metu į Prūsijos karalystės seimą ir ankstyvesniuose rinkimuose.

Sekanciją dieną įvyko pasitarimas gubernatoriuje. Perėmus direktorią paaikėjo, kad jos kasa ne tik buvo tuščia, bet kad ji paskutinėm dienom buvo likusi skolinga apie 50.000 litų. Nebuvo jokios galimybės greitai laiku sumobilizuoti tokią sumą, kad direktorią galimai greičiau galėtų pradėti mokėjimus. Prasėme paramos iš Centro vyriausybės. Gubernatoriaus Navakas pakartotinai skambino Mašalaučiui skirti direktorių stambesnę sumą jos gyvavimo pradžiai. Tos pastangos nedavė jokio rezultato. Tūbelis liko kietas kaip akmuo. Tik po ilgų kalbų, kai abu nauji ūkininkų direktoriai pagrasino išeiti iš subankrutavusių direktorių, Tūbelis sutiko pervesti sekanciją dieną 50.000 litų avanso iš direktorių priklausiančios finansinės dalies.

Tą pačią dieną gubernatorius pageidavo, kad už trijų dienų seimelis būtų šaukiamas posėdin pareikšti direktorių pasitikėjimą. Direktorių nariai — ūkininkai tam priešinosi, nes norėjo parengti tinkamą deklaraciją ir prieš tai dar susinėsti su tam tikrais politiniais sluoksniais. Šitas klausimas bet greitai nustojo aktualumo, kai sekanciją dieną paaikėjo, kad apie pasitikėjimo pareiškimą nebuvo ko svarjoti. Virš minėtas nutarimas šilutėje partijos buvo atšauktas ir pati laukininkų partija vėl buvo opozicijoje.

Heilsbergo radiofonas pagreitintu tempu leido informacines žinias apie naująją direktorią ir jos narių genealogiją, kad joks krašto gyventojas nežinotų, kaip direktorią įvertinti ir kaip jam politiniai elgtis. Skubotas seimelio susaukimas buvo atidėtas.

Daug puolimų teko Brūvelaičiui. Kiti nariai buvo politiniai mažiau aprašyti, pavyzdžiui, Butkraitis. Apie mane kalbėjo kaip iš gubernatūros atsiųstą komisarą, didlietuvį, dirbusį daug metų Lietuvos pasieninyje Berlyne, vėliau buvusį Lietuvos konsulą Hamburge ir apsidėdusį su Lietuvos grafaitė.

Brūvelaitis krašto politikoje buvo jau anksčiau pasižymėjęs, nes 1923 m. sausio m. 9 d. jis kaip Vyriausio Mažosios Lietuvos Gelbėjimo komiteto narys ir reikalų vedėjas kartu su Martynu Jankum, Jurgiu Lebartu, Jurgiu Strekiu ir Vilii Saulinskiu buvo pasirašę aną žinomą atsisaukimą, kuris privėdė prie sukilimo. Po to Brūvelaitis daug metų buvo buvęs Klaipėdos krašto šaulių vadas. Šaulių tarpe, Lietuvoje ir Klaipėdos krašte, pradžioje buvo daug bolševikuojančio elemento ir šiaip blogos reputacijos žmonių. Tais laikais šauliai

dažnai pasigerdavo, triukšmaudavo ir kartais net pavartodavo ginklą. Be kitų ankstyvesnių įvykių labai plačiai dar buvo žinoma ir propagandos plačiai išgarsinta klaipėdiško šaulio Bišofo byla. Bišofas pasigėręs nušovė vieną Klaipėdos krašto policininką. Klaipėdos krašto teismas norėjo jį traukti atsakomybėn, bet Klaipėdos krašto komendantas parėdymu, Bišofas jėga buvo paliosuotas iš kalėjimo pasiremiant tuo, kad šauliai, kaip pumilietarinė organizacija, negali būti teisiami paprasto teismo.

Šitas įvykis buvo sukėlęs daug triukšmo krašte ir ypač užsienio propagandoje. Šaulių vardas įgijo blogą reputaciją, kuri ir vėlesniais laikais mažai tepasitaisė. Dėl tų sumetimų ir buvo suprantama, kodėl lietuviškasis jaunimas krašte labai nemieliai stojo į šaulių sąjungą, bet daug mieliau į vėliau įsteigtą jaunimo organizaciją "Santarą". Šaulių vadas pulkininkas Šarauskas Kaune daug metų intensyviai dirbo, kol šaulių organizacija buvo išvalyta nuo nepageidaujamo elemento.

Nors Brūvelaitis jokiū būdu neidentifikavosi su šaulių ekscelsais ir nebuvo joks jėgos šalininkas, bet propagandos persunktame krašte jo pavardė buvo gerokai sukompromituota. Prisidėjo jo nuolatinė, beveik nepasikeičianti, ironiška šypsena. Dėl to, su juo kalbą asmens susidarydavo klaidinga nuomonė, kad Brūvelaitis šaiposi iš jų kalbos ir pageidavimų. Jis, berods, buvo labai kritiško nusistatymo, buvo Nietzsche's ir Schopenhauerio filosofijos

šalininkas bei mėgėjas ir buvo labai sunku nugalėti jo negatyvinį ir pesimistinį nusistatymą. Todėl daugis jį laikė intrigantu. Ryšium su direktorių politinėmis perspektyvomis jis jokiū būdu nebuvo optimistiškai nusiteikęs, aiškiai matė visus sunkumus, išeinančius iš Navako sangviniško ir besiblaškančio charakterio ir vokiečių propagandos persunktos vietinės visuomenės priešinio nusistatymo.

Dėl direktorių politinės krypties, nors stambiais brožuais, su Navaku buvo kiek susitarta. Tas betgi įvyko laike, kai Tūbelis Navaką be pertraukos ragino sudaryti naują direktorią. Kaip pas politikus įprasta, Navakas, gavęs kiek atsikvėpti, tuojau visus susitarimus pradėjo savaip aiškinti. Kai jis su savo nauju reikalavimu praplėsti jo kaip gubernatoriaus teises griežtesnei politikai atsidūrė ministerių tarybos posėdyje, tai buvo Brūvelaičio nugalėtas ir jo karjera buvo baigta. Apie tai vėliau smulkiau.

Reikia pasakyti, kad šitie metai visiems direktorių nariams kainavo daug nervų ir jėgos. Net pirmininko tamsūs plaukai gerokai prazilo. O paskutiniaus direktorių mėnesiais, negalint išsikvoti seimelio pasitikėjimo, jo veido spalva pasidarė visai pilka. Brūvelaitis buvo ankšto ločio, lygaus veido, tiesios, beveik klasiškos nosies. Tik jo nuolatinė šypsena darė jį nesimpatiską. Brūvelaitis buvo baigęs liaudies mokyklą. Vėliau Heilsbergo radijo propaganda paaikšino papildomai, kad

jis esąs mergos vaikas. Tas faktas irgi mažino jo reputaciją.

Nuo nuolatinės propagandos labai kentėjo narys Butkraitis ne vien dėl per radijąfoną vedamos propagandos, bet ir dėl pasikalbėjimų su savo giminėmis ir pažįstamais, kurie daugumoje priklausė kitam lageriui. Tai buvo pastebėta kiekvieną pirmadienį, kai jis grįždavo iš savo namų. Jis man kartą minėjo, jog jis palieks direktorių dėl to, kad esąs piniginiuose sunkumuose ir noris kiek pinigų uždirbti. Nepakeldamas varomo nervų karo ir sielos kančios, jis 1935 m. vasarą išėjo iš direktorių.

Ponas Grigaitis buvo tiek užimtas savo finansiniais reikalais, jog jam neliko laiko jaudintis, ir direktorių išbuvo iki jos pabaigos.

Man stojus į direktorią, iš įvairių pusių, o ypač iš artimesnių pažįstamų, buvo reikiamas nusistebėjimas, kaip aš galėjęs susijungti politikoje su Brūvelaičiu. Nežinau, ar mano nestojimas direktorių politiniai būtų buvęs naudingesnis krašto politikai. Kito mažai politiniai pasireiškusi asmens krašte nebuvo. Gal politinė eiga būtų buvusi kitokia, gal ji greičiau į vieną arba kitą pusę būtų pašlijusi. Nors dėl jo charakterio kartais būdavo sunkoka su Brūvelaičiu dirbti, bet jo iš anksto nustatyta ir sutarta politinė kryptis, nebejant visų sunkumų, pilnumoje buvo išlaikoma. Jis ir buvo tas asmuo, kuris iškraustė ir gubernatorių Navaką, kaip vėliau matysime. (Bus daugiau)

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia, skambinti 874-8012
Telef.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiad. ir sekmadieniais uždarytas.
Rez. 3241 WEST 63rd PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7668

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
FIZICIAN AND SURGEON
2934 WEST 1st STREET
Ofiso telefonas: HEMLock 4-0649
Rezid.: 366-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-3, treč.
ir sekmadieniais pagal susitarimą.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiepia,
skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELUNAITE
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. KEDZIE AVE.
Telef. WA 5-2670
Neatsiliepus — skambinti
471-0225
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-7078
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ketv.
ir penktadieniais nuo 9 iki 12 val. ryto.
Trečiad. ir sekmadieniais nuo 9 iki 11 val. ryto
tik susitarus.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Pritaiko akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses"
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SUDUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2454 WEST 71st STREET
Val: antradien. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2000
Naujas rez. telefonas: 448-9545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2850 West 71st St.
Tel.: 925-8876
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečiad. uždaryta.

Rez. tel.: WA 5-3009

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas: 2462 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiad.
ir penktadien. 2-4 val. vak. Sešthead.
naktis 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumsonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMLock 4-2123
Rezid. telefonas: Gibson 4-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti HE 4-2123.
Jei neatšiepia, tai telefonas: GI 8-6185

P. S. SLOAN, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės, Med.
dabai. Speciali pagalba kitiems
(Arde Support) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8 Sešthead. 9-1
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonas: PROspect 6-5084

Braziliečiai sveikino jaunimą

Patys svarbiausi uždaviniai mūsų tautiečių gyvenančių laisvajame pasaulyje yra lietuvių bės išlaikymas ir nenuilstama kova dėl mūsų brangiosios tėvės Lietuvos išlaisvinimo.

Mūsų broliai pavergtose Tėvynėje žiūri į mus ir laukia, kad mes kiekvienas, pagal savo išgales, prisidėtume prie šitos kovos. Mes esame laisvi, mūsų rankos nėra surištos, mūsų balsas nėra užslėptas, mums negresia deportacijos į tolimus ir šaltus kraštus baduri ir lėtai mirtiniai. Tad suglauskime gretas ir, kaip tie šauliai, skelbkime pasauliui apie ašarose pasrūvusią mūsų tėvų žemę, reikalaudami, kad okupantai — rusai būtų priversti grįžti tenais iš kur yra atėję ir kad mūsų Tėvynę padaryta skriauda būtų atitaisyta.

Tai yra pareiga kiekvieno iš mūsų, o taip pat vienas iš svarbiausių programos punktų svarstysimų šitame Kongrese. Lietuvių Sąjunga Brazilijoje sveikina Antrąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą ir linki jam didžiausios sėkmės jo darbuose ir nutarimuose. Nežiūrėkime į tai, kas mus skiria, bet rūpinkimės tuo, kas mus jungia!

GRADINSKAS
VĖSINTUVAI
IR SENIAUSIEMS
NAMAMS
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KADVA
R. BERNAS
2047 W. 67th PL. WALbrook 5-0008

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
2454 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1962

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonas: HEMLock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė.
Apie senus laikus.
Kai atitvira ir laumės.
Skrajojo po laukus...

S. Petersenienė

Poezija ir pasakos yra vaikų megstami ne mažiau kaip žaidimai ir rykštavimai. Naujienose galima gauti šių perleis ir žemėlapių mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELTŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVI VUKES, 34 psl. su 8 apsakymais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka nažiesiems. Jūratis Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., graus leidykla. \$1.50.

3. A. Giedrys, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Simanavičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersenienė, LAUME DAUME, 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų žemėje. Labai graus leidykla, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.

5. Meironis, JAUNOJI LIETUVA, poema, 118 psl., \$1.00.

6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų 3-gos premijota knyga. Joje originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stančikaitės iliustracijos, 186 psl., kainą 2 dol.

7. Juozas Švaistas, JAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidykla. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eilutut padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai megstami ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos pratinėti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išlaikys vaikams porkeamas dovanas — pusę knygų, pusę žaidimų — lietuviško aukštesnio rodiklio staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS
1736 N. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60638.

Lietuvių Sąjungos Brazilijos Valdyba.

Pirm. Justinas Žvingila
Sekt. Algirdas Idika

Šunys

Šunys treniruojami lėktuvų piratams susekti

WASHINGTONAS. — Du apmokytieji aviganiai šunys Washingtono aerodromo personalui pademonstravo, kaip jie užuodžia tokius dalykus, kaip paslėpti ginklai ir sugeba nuginkluoti ginklo vartotoją. Jie pademonstravo savo mokėjimą lėktuvu surasti sprogstamą medžiagą, narkotikus ir kt. draudžiamus daiktus.

Tų šunų savininkas Albert Black iš West Atlantic City, N. J. sako, kad tokie šunys galės būti naudojami lėktuvuose ir skrendant saugoti nuo lėktuvų grobikų.

Albuquerque, N. M., miestas pirmasis Amerikoje įsigijo tos veislės ištrinuotus šunis saugumo tarnybai. Albuquerque aviacijos direktorius pasakė, kad apmokytas šuo pačią pirmąją savo "tarnybos" savaitę susekė šautuvą ir pistoletą, kurie buvo suvynioti drabužių ir plastikai ir paslėpti vienos moters bagaže; kito asmens kišenėje užuodė maišelį su marijuana. Įvestas į keleivinį lėktuvą šuo puolė saugumo valdininką ir stveręs už rankos išplėšė revolvėrį. To šuns vardas Nemo.

Federal. Aviacijos Administracija, kuri tokius šunis treniuoja aerodromų saugumui, pareiškė, kad tokių šunų jau yra užtenkamai apmokytų, bent 20 didesniems miestams apginti ir aerodromams apsaugoti nuo grasinimų bombomis ir lėktuvų pagrobimų.

Surado Tarybų Sąjungos pradžia

Vytautas Mikalauskas, nepajėgęs nieko vertingesnio parašyti "tarybinę" Lietuvoje, išvažiavo ieškoti Tarybų Sąjungos pradžios. — Jis išvažiavo į Kamčatką, nes ten pirmiausia užteka saulė.

Bet Kamčatkoje išaiškino, jog tai dar nebuvo Sovietų Sąjungos pradžia. Vietos komunistai nurodė, kad pradžia yra dar toliau. Tada Mikalauskas išvyko į Kurilų salas, kurias sovietų karo jėgos atėmė iš sumuštos ir pasiduoti pasisūliusių Japonijos. Mikalauskas pasikalbėjo su vietos žmonėmis, pasižiūrėjo į tekančią saulę ir parašė knygą pavadinimą "Čia prasideda TSRS". Jam ir į galvą neatėjo mintis, kad Sovietų Sąjunga jis pradeda iš japonų afimtoje teritorijoje. Šiomis dienomis jo atrastą Sovietų Sąjungos pradžią atspausdino Vilniuje.

MOKSLAS MAŽUMŲ ŽURNALISTAMS

Pranešama, kad nuo rugsėjo 25 dienos prasidės keturių metų mokslo programa, siekiant išvystyti, ištrinuoti ir išmokyti kvalifikuotus mažųjų žurnalistus.

Programa turės dvi dalis. Pirmoji dalis bus dviejų metų kursas išeinamas negrų kolegijoje Malcolm X College, 1900 W. Van Buren st.; antroji dalis — taip pat 2 metų kursas bus daugiausiai koncentruojamas laikraščio paruošimo kambariuose — laboratorijose.

M. Biržiška

(iš Lietuvių tautos kelio)

VALERIJUS (WILLI) KURSIS

Gyveno 6656 South Fairfield Ave.

Staiga mirė 1972 m. rugpjūčio 9 dieną, 6:00 val. vakaro. Gimęs Lietuvoje, Palangoje. Amerikoje išgyveno 23 metus.

Paliko nuliūdę: pusseserė Sophie Kazlauskas, jos vyras Stasys, jų duktė Adelė Liukus su šeima ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Lietuvoje liko sesuo Barbora Dirvonkienė, brolis Antanas ir mirusio brolio vaikai.

Kūnas pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St. Seštadienį, rugpjūčio 12 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. P. Marijos Gimimo parapijos kapinyną, o po gedulinių pamaldų bus laidojamas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Visi a. a. Valerijus (Willi) Kursis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Sesuo, brolis, pusseserė, giminės.

Laidotavių Direktorai Anthony Petkus ir Sūnus. Tel. GR 6-2345.

CAROLINE SHINKŪNAS

Gyveno Stockton, Ill. Ankščiau gyveno Chicagoje

Mirė 1972 m. rugpjūčio 8 dieną, 12:15 val. popiet, sulaukusi 80 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje, Rokiškio apskr. Amerikoje išgyveno 59 metus.

Paliko nuliūdę: dvi dukters — Helen Valeika ir Jule DuVal, žentas Thomas, 10 anūkų, 16 proanūkių ir kiti giminės, draugai bei pažįstami. Lietuvoje liko brolis Juozapas Pakeliūnas su šeima.

Ketvirtadienį 1 val. popiet kūnas bus pašarvotas Casey-Laskowski koplyčioje, 4540 W. Diversey, Chicagoje.

Penktadienį, rugpjūčio 11 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Lietuvių Tautines kapines.

Visi a. a. Caroline Shinkūnas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Dukters, žentas, giminės.

Laidotavių Direktorius Povilas J. Ridikas. Tel. YARDS 7-1911.

VISKAS ENCYCLOPEDIA LITUANICA

Leidžiant LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJĄ buvo įmanoma šiaip taip verstis vien iš prenumeratorų mokesčio: vieno išleisto tomo prenumeratora įgalindavo leisti sekantį tomą. Su ENCYCLOPEDIA LITUANICA yra kitaip. Nors ir buvo dėti labai daug pastangų, bet toli gražu nesusidarė tiek prenumeratorų, kad būtų užtikrintos bent patios kukliausios salygos jos leidimui. Jau tiki, kad šie dalykai, aiškėjo, kad vargu ar išgyvens LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS praktika. Tačiau dirbame toliau. Ieškodami išeities. Štai, to tikslu — prenumeratorų padaugėjimo — siekdami, perėmė kovo mėn. kreipėmės į ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorius prašydami, kad kiekvienas surastų bent vieną naują ENCYCLOPEDIA LITUANICA prenumeratorių. Deja, atsiliepimas buvo neįtikėtina mažas.

Vis dėlto vilties prarasti nemorime. Dar kartą bandome belstis į visų lietuvių duris tikėdamiesi, kad gal kiti LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS leidyklos leidiniai pagelbės toliau leisti ENCYCLOPEDIA LITUANICA.

Štai, sandėlyje dar turime įvairių LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJOS leidyklos leidinių, kuriuos norime parduoti už aukščiausią pasiūlytą kainą. Skelbiame išpardavimą, kuris tęsis nuo š. m. gegužės 1 iki birželio 30 d. Po birželio 30 d. atsakysime ir gausius pasiūlymus.

1. LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJA, 36 tomai, kainą \$299.00, siūlau \$.....

2. VINCO KREVES RASTAI, 6 tomai kainą \$25.00, siūlau \$.....

3. B. Kvilyk, MČSŲ LIETUVA, 4 tomai kainą \$42.00, siūlau \$.....

4. K. Jurgėla, LIETUVOS SUKILIMAS 1862-64 METAIS, 720 psl. kainą \$10.00, siūlau \$.....

5. A. Kučas, AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJA 639 psl. kainą \$10.00, siūlau \$.....

6. B. Raila, DIALOGAS SU LIETUVIAIS 560 psl. kainą \$7.00, siūlau \$.....

O vienuolika kitų leidinių: P. Andriūšo raštų I t., J. Balio — Lietuvių dainos Amerikoje, J. Šešplaukio — Nemarioti žemė, L. Dambriūno — Lietuvių kalbos veiksmažodžių aspektai, St. Santvaro — Atidari langai ir Aukos taurė, A. Vaičiulio — Guosnių daina, A. Rukšos versata Enėjde, V. Slaito — Eilėraščiai, A. Kutkaus — Dainininko dalia, Lietuvos žemėlapis, kainą \$38.00, siūlau \$.....

YARDAS, PAVARDE

ADRESAS

Šią atkarpą prašome išsiųsti ir, pasirinkus norimą leidinį bei pasiūlymą siūlomą kainą, atsiųsti leidyklai: LIETUVIŲ ENCYCLOPEDIJA, 295 W. Broadway, P. O. Box 95, So. Boston, Mass. 02127.

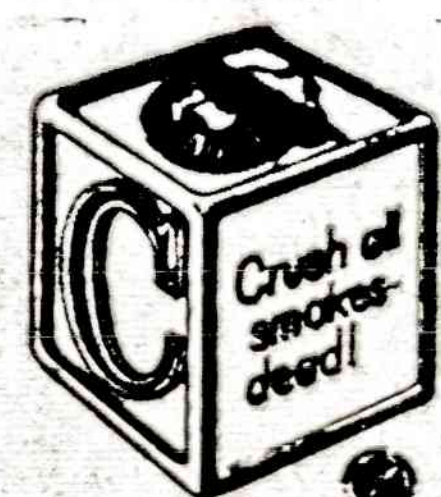
P pinigų iš anksto siųsti nereikia.

LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS

Basanavičius čia ("Aušroje") vis primindavo garsią lietuvių tautos praeitį, kurią jis išskaitė ne tik iš istorijos raštų apie didžiuosius Lietuvos valdovų žygius, bet ir ypačiai iš senųjų pilialalnių ir jų padavimų, ir kėlė ją skaitytojams, kad šie susiprastų esą didžiųjų karžygių palikuonys ir drąsiau aplink save dairytųsi, pasijusdami esą ir net garbingesni už savo kaimynus.

M. Biržiška

(iš Lietuvių tautos kelio)

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

SKAITYTI "NAUJIENAS"

A. a. PAULIUS AUGIUS

Žemaitija (Medžio raizynys)

TRUMPAI

— Joseph Girdvainis, 1144 N. Seventh St., Clinton Indiana, kreipėsi į The Daily Clintonian laikraščio Between the Lines kolumnistą prašydamas paminėti Lietuvą ir kitas pavergtas tautas Pavergtųjų Tautų savaitės proga. J. Girdvainis pareiškė su kolumnisto aiškinimais išryškino padidintą prieškomunistų išleistą ant vokų klijuojamas ženklas su Lietuvos žemėlapiu, vergovės simboliais ir užrašu "Communism exterminates Nations". J. Girdvainis atvyko Ameriką po I-jo pasaulinio karo. Jis yra Naujienų skaitytojas.

— Kastytis Baublys, 30 Bel-le Vue Dr., Lancaster, England, atstovauja Lietuvos Jaunimo Informacijos centrą ir

žurnalą "Lietuvių Jaunimas", PO Box 8992, Boston, Mass., 02111. Centras palaiko tarpusavio ryšius ir daro pastangas informuoti apie Lietuvos ir pavergtųjų lietuvių padėtį.

— Aldona Buntinaitė, Liucija Buivydaitė - Ambrosini, Vaidgalė Kavaliūnaitė, Birutė ir Laima Naurekaitės, Marytė Juzėnaitė ir Marytė Vaičekaitė dalyvavo muz. Alice Stephens Muzikos mokyklos vasaros semestro užbaigtųjų koncerte rugpjūčio 3 — 4 d. Chicago konservatorijoje. Dainavo solo ir bendrame 14 studentų ansamblyje. Studentės Nijolė Prackailaitė ir Lydija Kliiminienė dėl ligos koncerte nedalyvavo.

— Dr. Alina Domanskienė ir Dr. Irena Kuras pakviestos padovanoti savo turimų specialybių skyriams Sv. Kryžiaus ligoninėje.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado

J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 didelės puslapiai, daug nuotraukų.

Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, SALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, saldytuvai, automobilai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Dabar jie gali pasakoti gražiąsias Dėdės Šerno gyvenimo. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasakoti gražius istorijus. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemą ar vasarą pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijusius kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojui Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių švietusių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ ADMINISTRACIJOJE"

— IP Sviatimo Tarybos duomenimis 1971 metais Amerikoje veikiančiose lietuviškos mokyklose mokėsi 2824 mokiniai. Daugelis lietuviškos mokyklų mokslo metus pradeda rugsėjo mėn. pradžioje. Kai kuriose yra nemokančių lietuviškai klasių. Pamokos vyksta šeštadieniais.

— Kun. Kazimieras Pugevičius, Baltijos archidiezeijos radijo ir TV direktorius, praves lietuviškų radijo valandėlių vedėjų ir darbuotojų pašnekesius Spaudos ir radijo darbuotojų dienoje, Tabor Farmoje, Sodūs, Mich. Dalyvius registruoja LŽS c. v. izd. Jurgis Janušaitis.

— Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos, Chicago Skyrius š. m. rugpjūčio mėn. 13 d. 12 val. Spaičio darže, Willow Springs (prie Archer Ave.) ruošia šeimynišką vilnietišką išvyką. Kviečiami dalyvauti nariai su savo bičiuliais ir su savo maistu.

— Marquette Parko Lietuvių Bendruomenės skyrius, š. m. rugpjūčio 12 dieną 7:30 val. vakaro, šeštadienį, Union Pier Lietuvių Kultūros Namuose rengia linksmą šokių vakarą su įvairia programa. Veiks turtingas stipriųjų ir silpnųjų gėrimų baras. Šeimininkės patiekia svečiams lietuviškų patiekalų skanią vakarienę. Šokiams gros garsus ir visų labai mėgiamas Ažuolo Stelmoko orkestras. Bus vertingų dovanų paskirstymas. Įėjimas 2 dol. auka. Su įėjimo bilietai galėsi laimėti naudingą dovaną. (Pr)

— Miami Lietuvių Klubas Floridoje siūlo darbą vedusiuji porai labai gerom ir patrauklioms sąlygom. Duoda ir butą. Rašyti Lithuanian American Citizens Club, 3655 N. W. 34th Street, Miami, Florida 33142.

— Ieškomas kambarys su maistu ir paprasta glova vyresnio amžiaus vyriui. Skambinti po 6 val. vak. Tel. 687-0749. (Pr)

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 684 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 viešųjų žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigti mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Orderį

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradėjo pro tirpstanti sniega liepia lazdynui išskleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkaisto medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaiduose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajėgiami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė - Vaičiūnienė, ZVAIGZDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.00.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kiseinio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Burky Juze, EILERAIŠIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$1.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINIS SĖJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenys, TRIJU ROZIU ŠVENTE. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
8. Nadas Rastenys, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilėlis". vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Sančaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$2.00.
11. Stasys Sančaras, AUKOS TAURE, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėraščiai, 82 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyrullis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 35 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Piliečių Klubas

Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpinio Klubo piknikas įvyko liepos 16 d. Kay's sode. Turbūt, motina gamta žinojo, kad klubas yra pašalpinis, nes diena buvo graži. Kai Antano Valtu orkestras užtraukė polkute, tai visa salė buvo pilna šokėjų.

Komisija, susidedanti iš Matt ir Jennie Povilaicių ir Rožės Didžgalvienės, rūpestingai viską tvarkė. Piknike buvo Suvalkiečių Klubas pirm. Leonas Vasiljevas su žmona, žagariečių Klubas pirm. Paul Masionis su savo visa šeima, Lietuvių Moterų Piliečių Lygos pirm. Marie Zolp su dukrele ir jos visa šeima. Joniškėčių Klubas pirm. Julia Sačauskienė dirbo bare prie registro. Buvo daug svečių ir klubiečių. Klubą parėmė brangiomis dovanomis: Petkus — Marquette Funeral Home, Lieponio Furniture Center, Paulius Hardware ir Anton Virkietis Tavern. Buvo daug kitų dovanų, bet nesužinota, kas jas aukavo. Susirinkime bus pranešta.

E. M. M.

Advokatų Golfo diena

Amerikos Lietuvių Advokatų d-jos metinė Golfo diena Palos Country klube gerai pavyko, nors artėjant jai rugpjūčio 2 d. naktį vis lijo. Vienok diena buvo labai graži ir žolynai kaip rūtos žaliavo. Daug buvo golfininkų, o dar daugiau svečių, kurie naudojosi šeiminių klubo ir vašingumu, dalinosi mintimis apie lietuvišką gyvenimą ir pasaulinius įvykius. Vakariui atėjus, pirm. adv. Paul M. Smith pakvietė visus vakarienei, kurios metu pramogai ir šokiams grojo puikus orkestras.

Tarpe gausių svečių buvo adv. E. Pietkevičius, pulk. K. Oksas, St. Balzekas Jr., teisėjai J. T. Zuris ir A. Wells, redaktorius M. Gudelis, adv. Charles P. ir Darwin Kal, Adolfas ir dr. Anna Baliaunai, J. Vilimas, H. Zebraitis, sol. A. Brazis taip pat jų šeimos ir dar daug lietuvių, iš viso virš 200 asmenų, kurie buvo patenkinti Lietuvių advokatų d-jos suruosta išvyka ir patarnavimais. W. B. Sebastian

HELP WANTED — FEMALE

Dependable woman wanted, light housekeeping and serve 2 light meals for one elderly gentleman. 5 day week, 10 A. M. to 3 P. M. References, good pay plus carfare. English necessary. Write c o A F Box 401 225 W. Washington St. Chicago, Ill. 60606

DEPENDABLE WOMAN WANTED live in or daily, for father and two teenage children. Housekeeping — light cooking, permanent. References, some English necessary. North-ryn suburbs. Top salary and home. 638-3311 Days and Saturday.

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių REIKALINGI VYRAI IR MOTERYS SUVIMO MASINOS X OPERAVIMUI IR BENDRIEMS SUVYKLOS DARBAMS. Skambinti MARY TARULIS Tel. CE 6-8074

RENTING IN GENERAL

Nuomos

CICERO APYLINKJE išnuomojamas suaugusiems 6 kambarių butas su 3 miegamais 1-me aukšte, naujai atremontuotas, 1410 So. 49th Ave. iki 4 val. galima apžiūrėti. Po 4 val. skambinti TO 3-6699.

MECHANIC FOREIGN CAR

Mature exp. mechanic to run small service dept. 754-8323

FURNITURE AND FIXTURES

Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI 0% iki 50% nuolaida. Galima pirkti laimisi ir išimokėtinai. Aptarnauja lietuvių.

SOUTHWEST FURNITURE CO. TEL. GR 6-4421 6200 So. WESTERN AVE.

Atomo sprogdinimais sukeliama potvyniai

Kelintą savaitę Filipinai stačiai skęsta nebaigiamose liūtysė ir potvyniuose. Sostinėje Maniloje vienos savaitės bėgęje pajūjo 117.5 centimetrai, tai yra vienas metras ir 17 centimetrų vandens. Tai yra norma, kuri ten išlyja per laikotarpį nuo gegužės iki liepos. Šiometinių liūtysė pasekmėje Filipinuose užvėd daugiau kaip 200 žmonių ir virš milijono žmonių liko be pastogės. Šios vasaros lietus ir audros Filipinuose pralėkia visus kitus lietuviuosius metus.

Filipinų prezidentas Fernando Marcos pasakė, kad mokslininkų įsitikinimu tą bro subliurimą iššaukė atomų sprogdinimai, kokius prancūzai nesenai atliko Pacifiko okeane. Prezidentas Marcos žada šauktis Jungtinių Tautų, kad uždraustų bet kokius tolimesnius sprogdinimus. Visą eilę Pietų Amerikos valstybių taip pat įsitikinusių, kad jų šalyse nepaprastai padidėję žemės drebėjimai ir ugniakalnių išsiveržimai yra paskutiniųjų prancūzų sprogdinimų Pacifiko vandenynne rezultatas.

NAUJAS ŠALCIO REKORDAS

Nuo birželio 1 dienos Chicagoje jau buvo septynios rekordiniai šaltos dienos. Trečiadienio ryto rugp. 9 d. 6 valandą 51 laipsnio temperatūra buvo vienu laipsniu šaltesnė už tokias pat dienas rekordinė 52 laipsnių temperatūra 1924 metais. Praeitą trečiadienio rytą prie O'Hare aerodromo buvo 51, prie ežero 54 laipsniai, o prie Midway aerodromo buvo 16 laipsnių mažiau, kaip šiuo metu turėtų būti.

GERAS IŠPĖJIMAS

JAV Saugumo Biuras įspėjo ilgąplaukius vyrus ir moteris, kurie dirba prie mašinų, kad būtų atsargūs. Besisukančių mašinų diržai ar sraigtai gali pagauti už plaukų arba barzdos ir sužaloti galvą.

Toks įspėjimas buvo reikalingas, nes jaunimas, ypač mergaitės, nešioja ilgus, palaidus plaukus.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

DARBO ŽMOGAUS

DRAUGAS IR BIČIULIS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zėmė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Zėmė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠ NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIŠ

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7477

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

FOR SALE

APARTMENT BUILDING

12 — 4 Rm. Apts. 4500 North nicete neighborhood. Fully rented. Mr. Dolan 539-7918

RETA PROGA

Skubiai, dėl ligos, parduodamas lietuvių geromis sąlygomis, taver alumin. langai, 3 automobilų garų nos bižnis. Didelis namas, 4 kambariai, 2 PO 5 MORINIS. Spintelės, nauja mas, alumin. langai. Sausas įreng. šiluma, alumin. langai, 2 auto tas beismontas, vasarinė virtuvė. Graži vieta, kampinis dvigubas lotas. Graži vaiznių medžių garžas, dvi deli kambariai, modernios virtuvės, kabinos. Prašoma \$12,000. Dėl kitų vanities, naujas šildymas, 2 au salysu ir žinių rašyti sav: J. GIRD-TO GARŽAS \$36,500.

VAINIS, 1144 North 7th Street, Clinton, Indiana 47842. Tel. 832-9330.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visu rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKŠTOS KOKYBES, KAINOS

IR SAŽINGUMO NAMŲ REMONTO

DARBUOSE

Stogu dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūro su tvirtinimas ir valymas, Mūrininko, staliaus cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar AL BELEAKUS. TEL. 238-8656

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS

INCOME TAX

4645 So. ASHLAND AVE.

LA 3-8775

(Currency Exchange įstaiga)

Pigūs automobilių draudimai.

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

VISKĄ APIE NAMUS

Taisome (remedeliuojame) senus namus, stogus, langus, dažome, sutvarkome elektrą, atliekame cemento darbus ir t. t.

SKAMBINTI:

ALEKSUI telef. 927-7186

arba ROMUI telef. 927-5680

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-7327

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4045 Archer

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5998

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: REPUBLIC 7-1941

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

Stokas, Chicago, New York, Company

A. G. AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kalnos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbačiauskas, sav.